

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

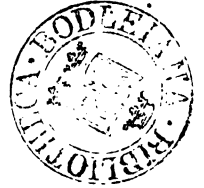

C. PLINII CAECILII SECUNDI

E T

TRAIANI IMPERATORIS

EPISTOLAE MUTUAE.

AB INTERPOLATIONIBUS

PURGATAE

CURA

IO. CASP. ORELLII.

TURICI

EX OFFICINA SCHULTHESSIANA

MDCCCXXXIII.

719.

117.

HISTORIA CRITICA

EPISTOLARUM PLINII ET TRAIANI.

Iamdudum cum vidissem pulcherrimum antiquitatis monumentum, Plinii et Traiani epistolas mutuas, ad provinciarum Romanarum administrationem, ad complura iuris civilis capita, denique ad ingenium ac mores utriusque hominis accuratius cognoscendos vel maxime idoneas, nunc ultra quam credibile est corruptas et interpolatas circumferri, iis, ut primum fieri posset, succurrere decrevi. Atque ut in multis, quae per varias actus vitae tempestates constanter persecutus sum, ita in hoc quoque incepto adeo favit Fortuna, ut satis emendatas eas philologis offerre nunc possim. Hoc autem beneficium non tam mihi debent antiquitatis amatores, quam egregiis atque doctissimis viris, HALMIO Monacensi, BAITERO Turicensi, quorum ille principem editionem Bononiensem sua manu in usus meos descripsit, hic, Mediolani cum frequentaret splendidam illam bibliothecam Marchionis TRIVULTII, viri amplissimi, qui insigni humanitate eius optatis satisfecit, Venetam Avantii accuratissime cum Hearniana cura contulit.

Iam ante omnia illud tenendum est, nullum harum Epistolarum codicem manu scriptum inde ab Aldi superioris temporibus a criticis esse consultum. Nam quod Longolius per totum *συναγμα* mentionem iniicit Mss. Vossiani, errorem hunc suum ipse agnovit in praefatione, litteram V., Veronenfis seu potius Venetae editionis notam ea in re sibi imposuisse referens.

Mihi quoque codicibus destituto (nam Basileensis F. III. 34. Haenelio memoratus, ut mihi scripsit Gerlachius meus, unam tantum epistolam neque eam integram continet,) redeundum fuit ad editionem principem utramque: etenim duae paucorum mensium intervallo interposito prodierunt. Priorem *) debemus Beroaldo, cuius haec est praefatio:

PHILIPPUS BEROALDUS AD LECTOREM.

Haec sunt Epistolae aliquot, quae nuperrime in lucem prodierunt, a Plinio Secundo ad Traianum Imperatorem et a Traiano ad Plinium

*) Epistolae Plinii ad Traianum cum Panegyrico. Ex castigatione Philippi Beroaldi. in *fac*: Bononiae apud Benedictum Hectoris die XXIV. Ianuarii M. D. II. 4.

scriptae in brevitate Laconica, quae in epistolico charactere haud parum habet concinnitudinis. Has proxime recognovi, emaculatasque una cum Panegyrico imprimendas dedi Benedicto impressori bibliopolaeque elegantissimo. Quicquid id est, Lector boni consule.

Altera *) curata est ab Avantio, qui hanc epistolam praemisit:

Colendo virorum principi Bernardo Bembo Clarissimo equiti praestantissimo Doctori et optato Veronae praetori.

Hieronymus avantius Veronensis foelicitatem.

Petri Leandri industria ex Gallia Plinii iunioris ad Traianum epistolas licet mancas depravatasque habuimus: quas pro virili mea castigatas impressorum beneficio emittendas censuimus: studiosorum quidem utilitati et Plinii dignitati sed tuo inprimis desiderio consulentes. Has. n. ames necesse est: cum secundi epistolas sic affingas: ut emuleris: quia unus videris eorum sensibus satis facere posse: qui a Ciceronis (-ut ita dicam) profluvio et ab huius Plinii brevitate aequae abhorreant. Marinus. n. sanctus integerrimus Veronae quaestor et eiusdem commodorum appetentissimus: idemque praestantibus viris omnibus sed tibi inprimis plurimum addictus mihi nuper ostendit tuam ad Dantem nostrum cultissimum poetam epistolam doctam (Iuppiter) et bene eruditam. Ita probe vivam vir clarissime: ut in eo stilo nil aptius nil elegantius nil magis decorum obtulit aetas nostra. Iam exactum Aurelii Pisarenensis iudicium video proboque: qui cum probitate Traianum: human ante (.sic) Titum: amore patrio Regulum te referre enunciarit: tum ingenuis omnibus artibus te adeo pollere contendit: ut in questione relinquatur: quoniam scripti genere maxime praestes. Quare laus et litteratis est gratulandum. Quoniam hoc tempore minime desint viri principes: qui et philosophentur: et philosophorum consuetudine oblectentur. Sed conprimis Veronenses nostros beatissimos | A ii | censes. Quid enim per deum immortalem ultra sperare debeant cives nostri doctrinarum amantissimi: te praetorem nacti optimum doctissimum et doctorum hominum studiosissimum? Cuius comitatem dexteritatem prudentiam iustitiam et religionem non modo ferrarienses Ravennatesque cognoverunt ac venerati sunt. Verum liberalitatem pietatem et reliquas in te insignes virtutes cum optimus quisque colat: tum maxime admirantur decantantque studiosorum ingenia: quos indies amas sublevas erigis foves et unice amplexaris: quantum debent tibi Dantis Florentini vatis manes? Cum unus Ravennae iacentem putremque illius tumulum marmoreo et conspicuo monumento erexeris ac mirifice decoraveris. Accedit amplissimae gloriae tuae Petri filii Sapientia: qui paternis vestigiis incedens: iam omnibus studiis ornatissimus:

*) Plinii Iunioris ad Traianum Epistole 46. Nuper reperte cum eiusdem responsis. Cum privilegio. in fine: Epistolae Plinii Iunioris noviter repertae summaque diligentia Imprime per Ioannem de Tridino alias Tacuinum anno Incarnationis domini. M. CCCC. II. die vero undecimo mensis Mai et cum privilegio. 4.

antiquorum imprimis vatum maiestatem unūque reputans: recentioribus longe praestat. Hinc praetor lectissime et ab universa civitate nostra multis votis exoptatissime optimo deo gratias habemus. Eundemque supplices imploramus: ut sanctissimo Venetorum Senatui eveniant hū optata. Cuius sapienti consilio te praefide consultissimo spectatissimoque frui licebit. Ego deinde tantas tamque praeclaras patriae ac filii dotes perspicies suspiciensque utrique me mancipiolum addico indignum quidem: verumtamen obsequentissimum fidissimum et singulari mea in Bemham domum observantia non aspernabilem. Demum ut ad secundum redeam: Cum vacabit: vel ut vacet: legas: velim huius Epistolia. Catalli verbum occurrit: non ut eum obiter molliam iam cantatissimum. Vale. Doctrinarum decus. (*Omnia sic.*)

Iam accurate comparata utraque editio repperi, Beroaldinae curae ignarum vere professum esse se primum has epistolas edidisse Avantium, nec, quod quis suspicari facile posset, Venetam esse expressam e Bononiensi, quamquam idem epistolarum est numerus, idem ordo. Etenim tot tantique in Veneta insunt errores, ut, si Bononiensem ante oculos habuissent quamvis rudes atque segnes et operae et corrector, committere tamen eos nullo modo potuissent, cum iidem errores facillime orerentur ex apographo aliquanto minus emendato, quam fuit Beroaldinum. Praeterea numeri, quos a XXVII^{mo} primae epistolae (nobis quinquagesimae) usque ad LXXIII^{um} octogesimae sextae et octogesimae septimae (nobis CXXI. et CXXII.) praefixit Avantius, Beroaldus non habet. Quae autem horum numerorum sit origo, equidem aliter exputare non queo, nisi ut coniciam, a viro aliquo docto e codice, qui integrum librum continebat, has, quas primi duo editores publici iuris fecere, selectas esse, huiusque minoris *συλλογῆς* alterum apographum ad Beroaldum, alterum ad Avantium pervenisse, hunc autem servasse numeros a Beroaldo omisso. Nec vero mirum videri debet huius curam prorsus ignotam fuisse Avantio. Scilicet ante hos trecentos annos idem rei librariae inter Italos status fuisse videtur, qui etiam nunc obtinet; ex quo perfacile accidere potest, ut qui liber Bononiae prodierit mense Ianuario, mense Maio Venetiis nondum innotuerit.

Beroaldus autem, in hoc longe Avantio praeponeendus, satis caute ac perite munere suo functus est, quippe qui, quod sciam, nihil interpolavit, praeterea aut nactus sit apographum admodum emendatum, aut, simile si fuit Avantiani, eius vitia scite in plerisque correxerit. Hinc, ut unum saltem exemplum promam, in Epistolae XCVII. verbis: *Quis enim potest melius vel cunctationem meam regere vel ignorantiam excutere?* definiri nequit, utrum v. *excutere* pro aliorum *extruere, exuere, instruere* Beroaldi coniecturae debeatur an codici.

VI

Tertium aliquod apographum in manus Catanaei incidisse puto, qui cum eundem epistolarum numerum eodem ordine ederet Mediolani M. D. VI., haec inter alia praefatus est: „Fatear tamen necesse est primum nobis in animo fuisse has epistolas intactas relinquere, et quia uno tantum exemplari praeter impressa nec illo admodum vetusto adiuti fuimus, et ne idcirco ansam maledicis obiurgandi daremus.“ Quae quidem praefatio omissa est in Catanaei Veneta editione per Ioannem Rubeum Vercellensem M. CCCC. XIX. fol., quae omnes exhibet epistolas ex ordine Aldino.

Ceterum Catanaeus in editione Mediolanensi Avantium praesertim secutus est, ut constat ex huius aliquot erroribus repetitis, quos, si unquam Beroaldinam vidisset, certe sustulisset; nonnullos locos recte correxit; longe plures corrupit vel ab operis corrumpi passus est; multos interpolavit. Huius curae universae quaedam et vera et falsa remanserunt in Frobeniana cum Catanaei commentario M. D. LII. et ex hac atque similibus usque ad nos propagata sunt.

Duobus post Catanaeum annis Aldus, avus M. D. VIII. praeter Beroaldinas, XLI. epistolas primus in lucem protulit, qua de re ipsum exponentem iuvat audire:

ALDUS PIUS MANUTIUS ROMANUS ALOISIO MOCENICO EQUITI ET SENATORI VENETO S. P. D.

Solebam superioribus annis, Aloisi, vir clarissime, cum aut T. Livii Decades, quae non exstare creduntur, aut Salustii aut Trogi historias aut quemvis alium ex antiquis auctoribus inventum esse audiebam, nugae dicere ac fabulas. Sed ex quo tu e Gallia, ubi pro Senatu tuo integerrime accuratissimeque legatum agens magnam tibi laudem et gloriam peperisti cum plurimis, quae inesse optimo oratori oportet, tum eloquentia illa tua singulari, qua tibi ante et divitias et gratiam in hac re publica excellentissima comparaveras; has Plinii epistolas in Italiam reportasti, in membrana scriptas atque adeo diversis a nostris characteribus, ut nisi quis diu assueverit, non queat legere, coepi sperare mirum in modum, fore aetate nostra, ut plurimi ex bonis auctoribus, quos non exstare credimus, inveniantur. Est enim volumen ipsum non solum correctissimum, sed etiam ita antiquum, ut putem scriptum Plinii temporibus. Quamobrem, si, ut videtur, a Plinii aetate ad haec usque tempora hoc epistolarum volumen servatum est, fit, ut facile credam et T. Livium et alios, quos tum vetustate, tum hominum negligentia, tum vi aliqua incursioneve exterarum gentium perisse credimus, alicubi, tamquam in impio conclusos carcere, squalidos delitere speremque exituros in lucem, idque temporibus nostris ac mea, si diu vixero, praecipue opera, Christo Iesu annuente, *δοτῆρος εἶων*. Nunc autem,

quod possumus, hasce Secundi epistolas damus quam correctissimas, in quibus etiam multae sunt, quae antehac non habebantur. Sed tibi in primis habenda est plurima gratia, inclite Aloisi, qui exemplar ipsum epistolarum reportasti in Italiam mihiq̃ue dedisti, ut excusum publicarem: deinde Lucundo Veronensi, viro singulari ingenio ac bonarum litterarum studiosissimo, quod et easdem Secundi epistolas ab eo ipso exemplari a se descriptas in Gallia diligenter, ut facit omnia, et sex alia volumina epistolarum partim manu scripta, partim impressa quidem, sed cum antiquis collata exemplaribus ad me ipse sua sponte, quae ipsius est erga studiosos omnes benevolentia, apportaverit, idque biennio ante, quam tu ipsum mihi exemplar publicandum tradidisses. Exeunt igitur hae Plinii epistolae in manus litteratorum et tua et Lucundi nostri in illos benevolentia emendatissimae cet.

Ego quidem Aldina priore destitutus, (alteram anni M. D. XVIII. ipse habeo) eius loco necessario uti debui Rhenani repetitione Argentoratensi anni M. D. XIV., cuius in praefatione haec leguntur: „Matthaeus Schurerius, contreraneus noster - - epistolas Plinii Secundi nunc sub incude habet, quas fere ad umbilicum perduxit, summo opere conatus, ne ab archetypo Aldino transversum, quod aiunt, digitum uspiam aberraret.“ Verum autem hoc esse tum ex iis, quae ex Aldina priore a Longolio afferuntur, tum ex Aldina posteriore perspexi, quae rarissime, et in rebus quidem levioribus, a priore diversa exhibet.

Iam collectis omnibus iis, quae admodum obscure de suis codicibus tradiderunt quattuor hi editores, eo adducor, ut credam ex uno dumtaxat codice illo Gallicano, quem Mocenicus cum Aldo communicavit, tria illa apographa ducta esse, quae ad Beroaldum, Avantium, Cata-naeum pervenerunt.

Quid autem Aldus vel quicumque editionem anni M. D. VIII. curavit in XLI. epistolis novis sibi permiserit, sine codicis inspectione diiudicare non licet; illud pro certo affirmare possum, in epistolis Beroaldinis plerasque interpolationes saepe Latinitati ipsi adversantes ac pessimas corruptelas in Aldina *ἐκδόσει* primum comparere; unde recte colligitur ab ipso etiam Aldo Beroaldi curam consultam non esse, cum complures lectiones praeclaras ab eo vel in codice repertas vel coniectura restitutae prorsus ignorarit.

Nostrum officium in eo positum arbitrabamur, ut in XLI. epistolis ab Aldo primum editis huius exemplar, in reliquis Beroaldinum potissimum sequeremur, nec tamen caeco quodam impetu abrepti meliora, siubi invenirentur, repudiaremus. Quem ad finem scriptorum verbis integram subiecimus varietatem harum *ἐκδόσεων*:

B. BEROALDINAE.

T. AVANTIANAE apud Io. de Tridino.

- C. CATANAEANAE. Mediolani M. D. VI.
 R. RHENANIANAE sive ALDINAE PRIORIS.
 A. ALDINAE POSTERIORIS.
 S. SICARDIANAE. Basileae, A. Cratander M. D. XXX.
 F. FROBENIANAE anni M. D. LII.
 L. LONGOLIANAE sive CORTIANAE.

Gesnero-Schaeferianae curae varietas margini apposita est.

Loci harum epistolarum, de quibus fusius disputandum videbatur, hi sunt:

Ep. XII. Ter in hac epistola Catanaeus M.D.VI. interpolavit Plinii verba; duo eius peccata propagata sunt usque ad nos: *ad finem consulatus pro adfinem eius, debeam pro possim*; cum *quamvis maxime possim* significet: „si vel maxime possim.“ Tertium *agere pro referre* respuit iam Aldus.

Ep. XIII. Malim *tabellarius Sauromatae*, scilicet „regis“; cum in seq. Ep. sit: *rex Sauromates*, non „Sauromata.“

Ep. XVIII. E verbis utique vel mancis vel corruptis *quem ad ea, quae speret, instructum* per varios casus tandem factum est *quem abunde conspexi instructum*, quo vix aliud insulsius excogitari poterat. Sensit vitium lectionis Venetae Catanaeus; sed quovis pignore contendere licet, supplementum, quod exhibet, ipsi, non codici sincero deberi: oblitus est enim inferere novae suae epistolae principio v. *domine*. In Bononiensi lectione sententia saltem aliquatenus sibi constabit, ubi legas: *Gabium Bassum — — suffragio prosequor ea fide, quam tibi debeo: ad ea, quae sperat, instructum* cet.

Ep. XIX. *excivi, ut me]* scil. ex Urbe. Sic Ed. Bonon., ex cuius lect. corruptela Veneta *exuit me* prodiit Aldinum illud *exegi*.

Ibid. *meum gaudium — — filii honore continerem]* Ed. Bon., id est: „gratissimus tibi essem, si filius dumtaxat honorem aliquem abs te obtineret; pro patre nihil nunc peto.“ Turbas Edd. posteriorum videlicet in Var. Lectt.

Ep. XXVIII. *Haec tibi — — inveni.]* Haec vv. ut subdititia uncis inclusit Gierigius, probante Schaefero. Mihi potius videntur aliquot post diebus codicillorum loco prioribus adiecta vv. *Quinto decimo Kal. Octobr.* usque ad finem epistolae. Etenim de interpolatione integrae eiusmodi sententiae in hac *σύλλογῃ* minime cogitandum reor. Ernestio contra suspecta erant vv. superiora: *id est, XV. Kal. Octobr.*

Ep. XXXIII. *Multum interest te poscat, an homines in se ut latius velint.]* Et si locum pro certo restituere non queo, id videre mihi videor in *te* vel *res* latere vel *tempus*, praesertim cum v. *te* excipiant litterae *pos*, in *in se*, *iure*, in *ut* autem verbum *uti*; (ut

fuerit: *Multum interest, res (vel tempus) poscat, an homines iure uti latius velint;*) pessimum contra esse supplementum nunc receptum, *an homines imperare latius velint;* si quidem praefectus orae Ponticae minime imperabat.

Ep. XLVIII. *parietes* — — *imposita onera sustinere non posse, quia sint caemento medii farti nec testaceo opere praecincti.*] Verum hanc esse Aldi lectionem apparet ex verbis Plinii maioris H. N. 36, 22, 51. a Gierigio allatis: *Medios parietes farcire fractis caementis diamicton vocant; medios dicit parietes farcire non medio.* Sententia autem haec est: „medii cum sint caemento quidem farti, id est, ut recte Gierigius, lapidibus rudibus, impolitis, nec tamen testaceo opere praecincti, onera sustinere vix poterunt, cum caementum ab his nimio pondere pressum nec praecinctum in utramque partem paulatim discedat necesse sit. Pravo consilio corruerunt: *quia sine caemento medio farti.*

Ep. LX. Inter insignia interpolationum exempla hoc quoque referendum: *Praevimus et commilitonibus iusiurandum more sollemni praestantibus et provincialibus, qui eadem certarunt pietate, iurantibus* pro Plinii manu: *Praevimus et commilitonibus iusiurandum more sollemni, eadem provincialibus certatim pietate iurantibus.*

Ep. LXIV. *Ideo tu, Domine, consulendus fuisti, quid observare me velles, tam hercule, quam de iis]* Ex mea quidem opinione nihil hic excidit, cum facillime cogitatione suppleatur, „*quid observare me velles* in eiusmodi relegatis, de quibus modo scripsi:“ Nihilominus Aldinus editor interpolavit: *tam hercule de his, quam de illis.*

Ep. LXVI. In edicto D. Nervae huic epistolae subiecto incredibilia ausa est interpolatorum temeritas, ut neminem meam recensionem cum Longoliana collaturum latebit.

Ep. LXXV. *relaxentur]* Temere mutatum est in *reparentur.* Scilicet significat „amplientur,“ referturque ad exhedram et porticus paulo post memoratas.

Ibid. *multa Polyaenum in eundem domus ornatum reliquisse]* eundem videlicet cum eo, quem ego nunc parandum cenleo. Friget interpolatorum in eiusdem domus ornatum.

Ep. LXXVI. Insigniter rursus corruptum est initium huius epistolae: *Permittimus apud Prusenses in area ista, quam vacare scribis, exstructionem balinei. Tu illud cet. in: Possumus apud Prusenses area ista cum domo collapsa — — — ad exstructionem balinei uti. Illud cet.* Vitium fluxit ex errore typographico editionis Io. de Tridino.

Ep. LXXIX. *scilicet iudicio tuo credidit*] Cum haec sine distinctione exhibeat utraque editio princeps, vitiosa existimavit Catanaeus atque, quod novissimas etiam editiones occupat, inde refinxit: *sed iudicio tuo credens*.

Ep. LXXXI. *quanto et infirmior*: Ep. LXXXII. *et quanto infirmiores erunt*] In utroque haeserunt interpolatores: utique sine causa in Plinii aequaliumque Latinitate. Quocirca priore loco scripserunt: *quanto est infirmior*; posteriore, quattuor verbis suo iure insertis *tanto magis eadem requirent*, deleverunt *et*.

Ep. LXXXIV. *Interpretationi tuae, mi Secunde carissime, idem existimo*] „Hellenismus non solis poëtis usitatus. Vid. Heusinger. ad Vechner. Hellenol. p. 297.“ SCHAEFER. Sed istud *idem* debetur interpolatoribus, qui haud pauca eiusmodi, prava et vix Latina in Plinium inculcarunt, veluti Ep. LX. *iusiurandum praestare* et horribile illud Ep. CXXII. *usum eorum* (diplomatum) *intentioni non profuisse*, quod, etsi Plinianum esse post Aldinum editorem, cui debetur, nemo addubitavit, nihilominus in Lexica non rettulerunt haesitque unus Ernestius in soloeco illo *profuisse pro profuturum fuisse*. Nostro autem loco post syllabas *sime similiter* videtur excidisse.

Ep. LXXXV. *Adiecit etiam esse in aede positam tuam statuum et corpora sepulorum*] Invidiosae huic insimulationi Eumolpi opponuntur illa: *vidi tuam quoque statuum in bibliotheca* (non in sacello) *positam* cet. Pessimo igitur consilio interpolant: *in eodem opere*.

Ibid. *tamquam si adhuc parum instructus*] Plinii aetate hoc tolerari posse reor, etiam sine verbo, neque adeo cum Aldo et sequentibus inducendam particulam *si*.

Ep. LXXXVI. *cum et utilitas eius exigit*] Sic Ed. Bonon.; *eius*, id est, operis, bibliothecae in primis. Cum in Ed. Io. de Tridino irrepsisset error typographicus, Catanaeus dedit *utilitas rei publicae*, Aldus cum affecit *utilitas civitatis*. Simili prorsus casu Ep. XCVII. *ex ignorantiam excutere* factum est *ignorantiam instruere*, quod sane Latinitati repugnat.

Ep. LXXXIX. *aeternaue laude florentem virtutis tuae gloriam incolumis et fortis aliis super aliis operibus augeas*] Retinui hanc Schaeferi lectionem ex Frobeniana anni M.D.LII. *et incolumis* ductam, quia nimis luxata videbatur prior: — *gloriam, quam incolumis* — — — *augebis*: puto *quam* ortam esse ex geminatione litterarum *iam*, eique verbum accommodatum esse.

Ep. XCVII. *rursusque ad capiendum cibum*] Supple e praecedentibus: „rursusque essent soliti eodem stato die convenire ad capiendum cibum;“ quod cum non animadverterent, inculcarunt: *rursusque coeundi ad capiendum cibum*.

Ibid. *pastumque venire victimarum, cuius*] Id est, „et inveniri, qui *pastum* (*die Fütterung*) conducant victimarum, cuius *pastus* adhuc paucissimi redemptores inveniebantur;“ quemadmodum fere Catanaeus interpretatus est; cui non credentes rescripserunt *passimque venire victimas, quarum* cet.

Ep. CI. *quam* — — *praecipua sanctitate, obsequio, deorum honore meruisti.*] Sic editio Bon.: Veneta *obsequi*, quod cum vitiosum esse perspicerent, correxerunt *consequi*, nulla constructione. Ceterum *honore*, et recte quidem, aliquis explicavit *deorum honore*, sed glossema contextui irrepsit.

Ep. CV. *excepto Paulino*] Id est, „non Paulino, filio suo vel propinquo, sed mihi ius Latinorum suorum reliquit.“ Hoc cum parum intelligerent, reposuerunt *excepto uno*, satis otiose; quasi vero id scire Traiani interfuisset, unum Paulini Latinorum Plinio relictum non esse.

Ep. CXIV. *ut praefatio ceteris praeferatur*] Haec sane corrupta; sed nihilo saniora, quae postea substituit Catanaeus: *ut erogatio ceteris praeferatur*. Lenissima vero unitione legendum: *ut praefatio ceteris proferatur*: id est, ut ii, qui ultro fiunt decuriones, id commodi habeant praee ceteris, qui inviti eam dignitatem suscipiunt, ut honorarium post longius temporis intervallum, si velint, possint solvere.

Ep. CXV. *dum ne quis earum civitatum* cet.] scilicet adscriberetur. Sic Beroaldus; Io. de Tridino autem foedo errore: *dum neque merum civitatum*. Hinc tamen ortum monstrum illud lectionis: *dum civitatis non sint alienae, sed suarum quisque matrum civitatum*. Obversabantur, puto, coniectori *μητροπόλεις*. Neque vero hoc sufficiebat, sed praeterea Aldinus interpolator post v. *eiiciantur* de suo adiecit; *inter quas nihil de cive alieno cavetur*; id quod prorsus supervacaneum est, cum in seqq. idem afferatur. Alia quoque in eadem epistola prava sollertia in deterius mutavit, *quia ab aliquibus* pro simplici v. *quod*, *ea parte legis, quae pro eaque pars legis*, reponens.

Ep. CXVI. *nihil novaremus*] Aptius hoc verbum ab Aldo receptum videtur quam Beroaldi *moveremus*. Iam fac codicem ipsum eodem errore fuisse inquinatum cum Avantio scil. *noveremus*, manifestum est Catanaeum etiam non inspecto Beroaldo perquam facile in *moveremus* incidere potuisse: melius autem remedium excogitatum est ab Aldo.

Ep. CXIX. *Ego contrafero „iselaſtici nomine,“ ita ut vehementer addubitem*] Sic Ed. Bon.; id est: „ego quidem in chirographis, ex quibus munera athleticis victoribus a procuratoribus solvuntur, soleo semper contraferre (*als Controlle unterzeichnen*) „iselaſtici nomine,“ scilicet tot denarii solvuntur huic vel illi athletae. Ergo cum

XII

hoc more utar, id obtinendum arbitror, ut ne cui nisi qui re vera εἰσῆλασεν, eiusmodi dem chirographum." Mire torfit hic locus et interpolatores et interpretes.

Ep. CXX. *Mutata enim conditione certaminum, nihilominus quae ante peregerat, non revocantur*] Sic Bezaaldus; reliqui vel *peregèrant* vel *perceperant*. Sed subiectum, quod dicunt, v. *peregerat* est *conditio*; quae conditio certaminum prius *peregerat*, effecerat, ea non revocantur. Ceterum vv. praecedentia *si ante iselastica non fuerunt*, quae Gesnerus et Ernestius delenda censebant, mihi videntur transponenda, ut indicavi in Var. Lectt.

Ep. CXXI. *sciremque rationem itineris probaturum*] Explica: „rationem itineris me tibi probaturum.“ Nihil opus erat interpolatione: *te rationem* cet.

Ep. CXXII. *nec dubitandum fuisse, si expectasses*] Hae quoque pendent e vv. *merito habuisti fiduciam animi mei*: „merito, inquit, eam fiduciam in animo meo collocasti, ut minime dubitares, an expectandum esset, donec me consuleres.“

Scribebam Turici

XXIX. d. Aprilis M.DCCC.XXXIII.

quo die inaugurata est Academia nostra.

ORDO BEROALDI AVANTII ET CATANAEI M. D. VI.	NUMERUS AB AVANTIO INDICATUS.	ORDO VULGATUS.	ORDO BEROALDI AVANTII ET CATANAEI M. D. VI.	NUMERUS AB AVANTIO INDICATUS.	ORDO VULGATUS.
1	XXVII.	50	45	LIII.	83
2		51	46		84
3	XXVIII.	52	47	LIV.	85
4		53	48		86
5	XXIX.	54	49	LV.	87
6		55	50		88
7	XXX.	56	51	LVI.	17
8		57	52		18
9	XXXI.	58	53	LVII.	19
10		59	54		89
11	XXXII.	42	55	LVIII.	90
12		60	56		91
13	XXXIII.	61	57	LIX.	92
14		62	58		93
15	XXXIV.	63	59	LX.	94
16		64	60		95
17	XXXV.	65	61	LXI.	96
18			62		97
19			63	LXII.	98
20	XXXVI.	66	64		99
21	XXXVII.	66 a.	65	LXIII.	100
22	XXXVIII.	66 b.	66		101
23	XXXIX.	66 c.	67	LXIV.	102
24	XL.	66 d.	68		103
25		67	69	LXV.	104
26	XLI.	68	70		105
27		69	71	LXVI.	106
28	XLII.	70	72		107
29		43	73	LXVII.	108
30	XLIII.	14	74		109
31	XLIV.	71	75	LXVIII.	110
32		72	76		111
33	XLV.	15	77	LXIX.	112
34		73	78		113
35	XLVI.	74	79	LXX.	114
36		75	80		115
37	XLVII.	76	81	LXXI.	116
38		77	82		117
39	XLVIII.	78	83	LXXII.	118
40		16	84		119
41	L.	79	85	LXXIII.	120
42	LI.	80	86		121
43		81	87		122
44	LII.	82			

Abfunt a Beroaldina, Avantiana et Catanaeana prima Epistolae XLI.
 fcilicet: 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29.
 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49.

XIV

ORDO
ALDINUS.

ORDO
VULGATUS.

ORDO
ALDINUS.

ORDO
VULGATUS.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44

1
2
20
21
3
4
22
23
24
25
5
6
7
8
9
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
40
41
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53

45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88

54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89

et sic usque ad
122

121

EPISTOLARUM
C. PLINII CAECILII SECUNDI
LIBER SINGULARIS

CONTINENS EPISTOLAS PLINII AD TRAIANUM
IMPERATOREM HUIUSQUE AD ILLUM
RESPONSA.

I. C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.

Tua quidem pietas, Imperator sanctissime, optaverat, ut quam tardissime succederes patri: sed dii immortales festinauerunt virtutes tuas ad gubernacula rei publicae, quam susceperas, adinovere. Precor ergo, ut tibi et per te generi humano prospera omnia, id est, digna seculo tuo contingant. Fortem te et hilarem, Imperator optime, et privatim et publice opto.

II. C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.

Exprimere, Domine, verbis non possum, quantum
10 mihi gaudium attuleris, quod me dignum putasti iure trium liberorum. Quamvis enim Iulii Serviani, optimi viri tuique amantissimi, precibus indulseris, tamen etiam ex rescripto intellego libentius hoc ei te praestitisse, quia
15 pro me rogabat. Videor ergo summam voti mei confectus, cum inter initia felicissimi principatus tui probaveris, me ad peculiarem indulgentiam tuam pertinere: eoque magis liberos concupisco; quos habere etiam illo tristissimo seculo volui, sicut potes duobus matrimoniis meis credere. Sed dii melius, qui omnia integra bonitati
20 tuae reservarunt. Malui hoc potius tempore me patrem fieri, quo futurus essem et securus et felix.

III. C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.

Indulgentia tua, Imperator optime, quam plenissimam exsuperior, hortatur me, ut audeam tibi etiam pro amicis

VARIETAS
GESNERO-
SCHAEFE-
RIANA.

I. 4. Om. ergo R. II. 10. attulerit S. 20. maluerunt sive. maluere Gesneri et I. A. Ernestii susp. Placet.

obligari; inter quos sibi vel praecipuum locum vindicat Voconius Romanus, ab ineunte aetate condiscipulus et contubernalis meus. Quibus ex causis et a divo patre tuo petieram, ut illum in amplissimum ordinem promove-
 5 veret: sed hoc votum meum bonitati tuae reservatum est, quia mater Romani liberalitatem sestertii quadringenties, quod conferre se filio codicillis ad patrem tuum scriptis professa fuerat, nondum satis legitime peregerat: quod postea fecit admonita a nobis. Nam et fundos emanci-
 10 pavit et cetera, quae in emancipatione implenda solent exigi, consummavit. Cum sit ergo finitum, quod spes nostras morabatur, non sine magna fiducia subfigno apud te fidem pro moribus Romani mei, quos et liberalia studia exornant et eximia pietas, quae hanc ipsam matris
 15 liberalitatem et statim patris hereditatem et adoptionem a vitrico meruit. Auget haec et natalium et paternarum facultatum splendor; quibus singulis multum commendationis accessurum etiam ex meis precibus indulgentiae tuae credo. Rogo ergo, Domine, ut me exoptatissimae
 20 mihi gratulationis compotem facias, et honestis, (ut spero) affectibus meis praestes, ut non in me tantum, verum et in amico gloriari iudiciis tuis possim.

IV. C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.

Proximo anno, Domine, gravissima valetudine usque
 25 ad periculum vitae vexatus, iatralipten assumpsi; cuius sollicitudini et studio tuae tantum indulgentiae beneficio referre gratiam parem possum. Quare rogo, des ei civitatem Romanam. Est enim peregrinae conditionis, manumissus a peregrina. Vocatur ipse Harpocras: patronam
 30 habuit Thermuthin Theonis, quae iam pridem defuncta est. Item rogo, des ius Quiritium libertis Antoniae Maximillae, ornatissimae feminae, Hediae et Antoniae Harmeridi; quod a te petente patrona peto.

V. C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.

35 Expressere, Domine, verbis non possum, quanto me gaudio affecerint epistolae tuae, ex quibus cognovi te

Abest
parem.

Helliae

III. 6. CCCC. HS. Gesn. susp. 12. subfigno apud te f.] AL. subfigno. Adit te f. R. subfigno. Auget f. SF. 17. facultatum R. IV. 26. sollicitudine R. 27. om. parem Gierig. 29. patronam habuit] FL. matronam habet RAS. 32. Hediae] RAS. Helliae FL. 33. patronam R.

Harpocrati iatraliptae meo, et Alexandrinam civitatem tri-
buisse, quamvis secundum institutionem principum non
temere eam dare proposuisses. Esse autem Harpocran
τομὸν Μερμυρίων indico tibi. Rogo ergo, indulgentissime
5 Imperator, ut mihi ad Pompeium Plantam, praefectum
Aegypti, amicum tuum, sicut promissisti, epistolam mittas.
Obviam iturus, quo maturius, Domine, exoptatissimi ad-
ventus tui gaudio frui possim, rogo, permittas mihi quam
longissime occurrere tibi.

10 VI. C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.

Proxima infirmitas mea, Domine, obligavit me Postu-
mio Marino medico; cui parem gratiam referre beneficio
tuo possum, si precibus meis ex consuetudine bonitatis
tuae indulseris. Rogo ergo, ut propinquis eius des civi-
15 tatem, Chrysippo Mithridatis uxori, Chrysippi Strato-
nicae Epigoni, item liberis eiusdem Chrysippi, Epigono
et Mithridati, ita ut sint in patris potestate utque iis
in liberos servetur ius patronorum. Item rogo, indul-
geas ius Quiritium L. Satrio Abascanto et P. Caesio
20 Phosphoro et Panchariae Soteridi: quod a te volentibus
patronis peto.

VII. C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.

Scio, Domine, memoriae tuae, quae est bene faciendi
tenacissima, preces nostras inhaerere: quia tamen in hoc
25 quoque indulxisti, admoneo simul et impense rogo, ut
Accium Suram praetura exornare digneris, cum locus
vacet. Ad quam spem alioqui quietissimum hortatur et
natalium splendor et summa integritas in paupertate et
ante omnia felicitas temporum, quae bonam conscientiam
30 civium tuorum ad usum indulgentiae tuae provocat et
attollit.

VIII. C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.

Cum sciam, Domine, ad testimonium laudemque morum
meorum pertinere tam boni principis iudicio exornari,
35 rogo, dignitati, ad quam me provexit indulgentia tua,

V. 1. et] R. ei A. etiam SFL. 3. Harpocraten A. 4. *τομὸν
μερμυρίων*] FL. *τόμου μερμυρίων* RAS. 7. *exoptatissimi*] de Gro-
novii conl. L. *exoptatissimo* RASF. VI. 19. *Abascanto*] RAS. *Abas-
cantio* FL. VII. 23. *bene faciendi*] FL. *beneficiendi* RAS. 25. *quoque*]
RA. *quoque saepe* SFL.

vel auguratum vel septemviratum, quia vacant, adicere digneris, ut iure sacerdotii precari deos pro te publice possim, quos nunc precor pietate privata.

IX. C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.

5 Victoriae tuae, optime Imperator, maximae, pulcherrimae, antiquissimae et tuo nomine et rei publicae gratulor deosque immortales precor, ut omnes cogitationes tuas tam laetus sequatur eventus, ut virtutibus tantis gloria imperii et novetur et augeatur.

10 X. C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.

Servilius Pudens legatus, Domine, VIII. Kalendas Decembres Nicomediam venit meque longae expectationis sollicitudine liberavit.

XI. C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.

15 Rosianum Geminum, Domine, arctissimo vinculo mecum tua in me beneficia iunxerunt. Habui enim illum quaestorem in consulatu, mei summe observantissimum expertus. Tantam mihi post consulatum reverentiam praestat, ut publicae necessitudinis pignora privatis cumulet
20 officiis. Rogo ergo, ut ipse apud te pro dignitate eius precibus meis faveas, cui et, si quid mihi credis, indulgentiam tuam dabis. Dabit ipse operam, ut in iis, quae ei mandaveris, maiora mereatur. Parciorum me in laudando facit, quod spero tibi et integritatem eius et probitatem et industriam non solum ex eius honoribus, quos
25 in urbe sub oculis tuis geffit, verum etiam ex commilitio esse notissimam. Illud unum, quod propter caritatem eius nondum mihi videor satis plene fecisse, etiam atque etiam facio: teque, Domine, rogo, gaudere me exornata
30 quaestoris mei dignitate, id est, per illum mea, quam maturissime velis.

XII. C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.

Difficile est, Domine, exprimere verbis, quantam perceperim laetitiam, quod et mihi et focui meae praestitisti,
35 ut ad finem eius Caelium Clementem in hanc provinciam

his

ut ad finem
consulatus
Caelium

VIII. 1. vacant] FL. vacat RAS. IX. 4. maximas] SFL. maxime RA. XI. 19. ut -- cumulet] FL. et -- cumulat RAS. 20. ipsi F. 22. iis] A. his RSFL. 29. exornata] FL. ex ornata RAS. 30. mea] AFL. meam RS. XII. 35. ad finem eius] B. ad finem eius TRAS. ad finem consulatus CFL.

transferres. Ex illo enim et mensuram beneficii tui penitus intellego, cum tam plenam indulgentiam cum tota domo mea experiar; cui referre gratiam parem ne audeo quidem, quamvis maxime possim. Itaque ad vota confugio deosque precor, ut iis, quae in me assidue confers, non indignus existimer.

XIII. C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.

Scriptum mihi, Domine, Lycormas libertus tuus, ut, si qua legatio a Bosporo venisset urbem petitura, usque in adventum suum retineretur. Et legatio quidem dumtaxat in eam civitatem, in qua ipse sum, nulla adhuc venit; sed venit tabellarius Sauromata, cuius ego usus opportunitate, quam mihi casus obtulerat, cum tabellario, qui Lycormam ex itinere praecessit, mittendum putavi, ut posses ex Lycormae et ex regis epistolis pariter cognoscere, quae fortasse pariter scire deberes.

XIV. C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.

Rex Sauromates scripsit mihi esse quaedam, quae deberes quam maturissime scire: qua ex causa festinationem tabellarii, quem ad te cum epistolis misit, diplomate adiunxi.

XV. C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.

Legato Sauromatae regis; cum sua sponte Nicaeae, ubi me invenerat, biduo substitisset, longiorem moram facienda, Domine, non putavi: primum, quod incertum adhuc erat, quando libertus tuus Lycormas venturus esset; deinde, quod ipse proficiscebam in diversam provinciae partem, ita officii necessitate exigente. Haec in notitiam tuam perferenda existimavi, quia proxime scripsissem petisse Lycormam, ut legationem, si qua venisset a Bosporo, usque in adventum suum retinerem. Quod diutius faciendi nulla mihi probabilis ratio occurrit; prae-

*Adest
et.*

debeam

quem

posse

*Nicaeae
et sic ubique:
item Nicenses.*

XII. 1. *enim et*] BTC. *enim* RASFL. 3. *cui agere C. solus. ne audeo quidem*] Gronov. L. *nec adeo q. B. nec audeo q. RASF. non audeo q. C.* 4. *maxime possim*] BTS. *Maximo possum R. maxime debeam CAFL.* XIII. 8. *Lycormas*] RASFL. *Lycorinas B. Lycorinas TC.* (sicque infra semper.) Mox fortasse leg. *tabellarius Sauromatae.* 10. *et leg.*] BTCFL. *sed leg.* RAS. 12. *sed veniet T.* (non B.) Ib. *cuius*] BTC. *quem* RASFL. 15. *posses*] I. A. Ernesti. *possis.* Edd. meae. 16. *deberes*] BTCRAS. *debes FL.* XIV. 18. *Sauromatae C.*

fertim cum epistolae Lycormae, quas detinere, ut ante praedixi, nolui, aliquot diebus hunc legatum antecessurae viderentur.

XVI. C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.

5 Appuleius, Domine, miles, qui est in statione Nicomedenfi, scripsit mihi quendam nomine Callidromum, cum detineretur a Maximo et Dionysio pistoribus, quibus operas suas locaverat, confugisse ad tuam statnam perductumque ad magistratus indicasse, servisse aliquando
10 Laberio Maximo captumque a Sufago in Moesia et a Decebalu muneri missum Pacoro, Parthiae regi, pluribusque annis in ministerio eius fuisse, deinde fugisse atque ita in Nicomediam pervenisse. Quem ego perductum ad me, cum eadem narrasset, mittendum ad te putavi: quod
15 paulo tardius feci, dum requiro gemmam, quam sibi habentem imaginem Pacori, et quibus ornatus fuisset, subtractam indicabat. Volui enim hanc quoque, si inveniri potuisset, simul mittere, sicut glebulam nisi, quam se ex Parthico metallo attulisse dicebat. Signata est an-
20 nulo meo, cuius est apophragisina quadriga.

quibus insignibus
ornatus

Adest est.

XVII. C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.

Maximum, libertum et procuratorem tuum, Domine, per omne tempus, quo fuimus una, probum et industrium et diligentem ac sicut rei tuae amantissimum, ita discipli-
25 nae tenacissimum expertus, libenter apud te testimonio prosequor ea fide, quam tibi debeo.

XVIII. C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.

Gabium Bassum, Domine, praefectum orae Ponti, integrum, probum, industrium, atque inter ista verentissi-
30 num mei expertus, voto pariter et suffragio prosequor, ea fide, quam tibi debeo, ad ea, quae speret, quem in-

Ponticae

XV. 2. huic T. (non B.) XVI. 10. a Sufago] T; Seqq. Sufago B. 16. quibus] BTRA. quibus insignibus CSFL. Fort. cuius. 18. sicut bullam C. 20. om. est Schaefer contra Edd. meas. XVII. 22. tuum] CRASFL. meum BT. Ep. XVII. cum Ep. XVIII. iungunt BT. XVIII. 28. Gabium Bassum] RASFL. C. Bassum B. Galbium Bassum TC. 1b. Ponti] BTRAS. Ponticae FL. 31. quem ad ea, quae speret, instr.] B. quam ea quae speret instr. T. quam tibi debeo. C. PLINIUS TRAIANO IMP. 8. Gabium Valentem instructum commilitio tuo valde probo: cuius abunde ea quae speret instr. RA. quem abunde conspexi instr. SFL.

structum commilitio tuo, cuius disciplinae debet, quod indulgentia tua dignus est. Apud me et milites et pagani, a quibus iustitia eius et humanitas penitus inspecta est, certatim ei qua privatim qua publice testimonia pertrihuerunt. Quod in notitiam tuam perfero ea fide, quam tibi debeo.

XIX. C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.

Nymphidium Lupum, Domine, primipilarem, commilitonem habui; cum ipse tribunus essem, ille praefectus: 10 inde familiariter diligere coepi. Crevit postea caritas ipsa mutuae vetustate amicitiae. Itaque et quieti eius inieci manum et excivi, ut me in Bithynia consilio instrueret. Quod ille amicissime et otii et senectutis ratione postposita et iam fecit et facturus est. Quibus ex causis necessitudines eius inter meas numero, filium in primis, Nymphidium Lupum, iuvenem probum, industrium et egregio patre dignissimum, suffecturum indulgentiae tuae; sicut primis eius experimentis cognoscere potes, cum praefectus cohortis plenissimum testimonium meruerit Iulii 20 Ferocis et Fulci Salinatoris, clarissimorum virorum. Meum gaudium meamque gratulationem filii honore continerem.

XX. C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.

Ut primum me, Domine, indulgentia vestra promovit 25 ad praefecturam aerarii Saturni, omnibus advocacybus, quibus alioqui numquam eram promiscue functus, renuntiavi, ut toto animo delegato mihi officio vacarem. Qua ex causa, cum patronum me provinciales optassent contra Marium Priscum, et petii veniam huius muneris et impetavi. Sed cum postea consul designatus censuisset agen-

quem abunde
conspexi
instructum
testimonium
retribuerunt

exegi

et filium

gaudium, Domine,
meam g. t.
honores continuent

XVIII. 4. *testimonia*] B. *testimonio* T. *testimonium* RASFL. Ib. *pertribuerunt*] BTRASL. *retribuerunt* CF. Ib. *profero* CF. XIX. 12. *manum et excivi, ut me*] B. (scil. *exivi.*) *manum et exuit me*] T. *manum: ut me* C. *manum et exegi, ut me* RASFL. Ib. *consilio instrueret*] RASFL. *consilio extrueret* BT. *cum filio extrueret* C. 13. *quod iam am.* R. 14. *etiam fecit* BT. 15. *meos* B. Ib. *filium*] BTCL. *et filium* RASF. 18. *primus* T. (non B.) 21. *gaudium*] BTC. *gaudium, Domine* RASFL. Ib. *meamque gratulationem*] BTC. *meam gratulationem* RAS. *mea gratulatio* FL. Ib. *honore continerem*] B. *honore continerent* TRAS. *honore continebis* C. *honore continetur* F. *honore continetur* L. *honores continuent* Gesneri conl. XX. 24. *ind. tua* F. 30. *censuisset*] Gruterus. L. *censuisses* RASF. Ib. *agendum*] Briffonius. Grut. L. *tacendum* RASF.

Adest tui.

dum nobiscum, quorum erat excusatio recepta, ut effemus in senatus potestate pateremurque nomina nostra in urnam coniici, convenientissimum esse tranquillitati seculi tui putavi, praefertim tam moderatae voluntati amplissimi ordinis non repugnare. Cui obsequio meo, opto, ut existimes constare rationem, cum omnia facta dictaque mea probare sanctissimis moribus tuis cupiam.

XXI. TRAIANUS PLINIO S.

Et civis et senatoris boni partibus functus es obsequium amplissimi ordinis, quod iustissime exigebat, praestando. Quas partes impleturum te secundum susceptam fidem confido.

XXII. C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.

Ago gratias, Domine, quod et ius Quiritium libertis necessariae mihi feminae et civitatem Romanam Harpocrati iatraliptae meo sine mora indulxisti. Sed cum annos eius et censum, sicut praeceperas, ederem, admonitus sum a peritioribus debuisse me ante ei Alexandrinam civitatem impetrare, deinde Romanam, quoniam esset Aegyptius. Ego autem, quia inter Aegyptios ceterosque peregrinos nihil interesse credebam, contentus fueram hoc solum scribere tibi, eum scilicet a peregrina manumissum patronamque eius iam pridem decessisse. De qua ignorantia mea non queror, per quam stetit, ut tibi pro eodem homine saepius obligarer. Rogo itaque, ut beneficio tuo legitime frui possim, tribuas ei et Alexandrinam civitatem et Romanam. Annos eius et censum (ne quid rursus indulgentiam tuam moraretur) libertis tuis, quibus iufferas, misi.

XXIII. TRAIANUS PLINIO S.

Civitatem Alexandrinam secundum institutionem principum non temere dare proposui: sed cum Harpocrati iatraliptae tuo iam civitatem Romanam impetraveris, huic quoque petitioni tuae negare non sustineo. Tu ex quo homo sit, notum mihi facere debes, ut epistolam tibi ad Pompeium Plantam, praefectum Aegypti, amicum meum mittam.

XX. 3. *tranquillitate* RS. 4. *Excidit tui* ex ed. Schaeferi. 10. Ep. XXI. coniungunt cum praeced. RAS.

XXIV. C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.

Cum divus pater tuus, Domine, et oratione pulcherrima
et honestissimo exemplo omnes cives ad munificentiam
effet cohortatus, petii ab eo, ut statuas principum, quas
5 in longinquis agris per plures successiones traditas mihi,
quales acceperam, custodieram, permetteret in municipium
transferre adiecta sua statua. Quodque ille mihi cum ple-
nissimo testimonio indulserat, ego statim decurionibus
scripseram, ut assignarent solum, in quo templum pecunia
10 mea exstruerem: illi in honorem operis ipsius electionem
loci mihi obtulerant. Sed primum mea, deinde patris tui
valetudine, postea curis delegati a vobis officii retentus,
nunc videor commodissime posse in rem praesentem ex-
currere. Nam et menstruum meum Kalendis Septembribus
15 finitur et sequens mensis complures dies feriatos habet.
Rogo ergo, ante omnia permittas mihi opus, quod inchoa-
turus sum, exornare et tua statua: deinde, ut hoc facere
quam maturissime possim, indulgeas commeatum. Non
est autem simplicitatis meae dissimulare apud bonitatem
20 tuam obiter te plurimum collaturum utilitatibus rei fami-
liaris meae. Agrorum enim, quos in eadem regione
possideo, locatio cum alioqui CCCC. excedat, adeo non
potest differri, ut proximam putationem novus colonus
facere debeat. Praeterea continuae sterilitates cogunt me
25 de remissionibus cogitare; quarum rationem nisi praesens
inire non possum. Debeo ergo, Domine, indulgentiae
tuae et pietatis meae celeritatem et status ordinationem, si
mihi ob utraque haec dederis commeatum XXX. dierum.
Neque enim angustius tempus praefinire possum, cum et
30 municipium et agri, de quibus loquor, sint ultra cente-
simum et quinquagesimum lapidem.

obtulerunt

Septembris

XXV. TRAIANUS PLINIO S.

*Et privatas multas et omnes publicas causas petendi
commeatus reddidisti: mihi autem vel sola voluntas tua
35 suffecisset. Neque enim dubito te, ut primum potueris;*

XXIV. 10. honorem] Hearne. honore RASFL. Ib. obtulerunt Schaefer
contra RASFL. 14. Septembribus] Schaeferi coni. Septembris RASFL.
22. locatio cum al.] FL. locationem al. RAS. 26. debeo] Gronov. L.
debeo RASF. 27. pietatis] Gronov. L. pietati RASE. Ib. status]
RASL. statuarum F. XXV. 33. privatus] v. suppletum in FL. om. RAS.

ad tam districtum officium reversurum. Statuam poni mihi a te eo, quo desideras, loco, quamquam eiusmodi honorum parcissimus, tamen patior, ne impedisse cursum erga me pietatis tuae videar.

5 XXVI. C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.

Quia confido, Domine, ad curam tuam pertinere, nuntio tibi me Ephesum cum omnibus meis *ἐπὶ τὴν Μυάραν* navigasse. Quamvis contrariis ventis retentus, nunc destino partim orariis navibus partim vehiculis provinciam
10 petere. Nam sicut itinéri graves aestus, ita continuæ navigationi Etesiae reluctantur.

XXVII. TRAIANUS PLINIO S.

renuntiasti
mihi, Secunde

*Recte renuntiasti, mi Secunde carissime. Pertinet enim ad animum meum, quali itinere in provinciam
15 pervenias. Prudenter autem constituis interim navibus, interim vehiculis uti, prout loca suaserint.*

XXVIII. C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.

tractu

Sicut saluberrimam navigationem, Domine, usque Ephesum expertus, ita inde, postquam vehiculis iter facere
20 coepi, gravissimis aestibus atque etiam febriculis vexatus Pergami substiti. Rursus, cum transissem in orarias navículas, contrariis ventis retentus aliquanto tardius quam speraveram, id est, XV. Kalendas Octobres, Bithyniam intravi. Non possum tamen de mora queri, cum mihi
25 contigerit, quod erat auspiciatissimum, natalem tuum in provincia celebrare. Nunc rei publicae Prusensium impendia, reditus, debitores excutio: quod ex ipso tractatu magis ac magis necessarium intellego. Multae enim pecuniae variis ex causis a privatis detinentur: praeterea
30 quaedam minime legitimis sumptibus erogantur. Haec tibi, Domine, in ipso ingressu meo scripsi.

Quinto decimo Kalendas Octobres, Domine, provinciam intravi; quam in eo obsequio, in ea erga te fide, quam de genere humano mereris, inveni. Dispice, Domine, an necessarium putes mittere huc menforem.

XXV. 2. quo] ASFL. quod R. XXVI. 10. itinere R. XXVII. 13. renuntiasti mihi, Secunde Gelfneri Ed. contra meas. 14. in provinciam] FL. provinciam RAS. XXVIII. 18. Ephesum sum expertus Schaeferi fusp. 27. tractatu] Rittershusius. L. tractu RASF.

Videntur enim non mediocres pecuniae posse revocari a curatoribus operum, si mensurae fideliter aguntur. Ita certe prospicio ex ratione Prusensium, quam cum maxime tracto.

XXIX. TRAIANUS PLINIO S.

- 5 *Cuperem sine querela corpusculi tui et tuorum pervenire in Bithyniam potuisses ac simile tibi iter ab Epheso ut navigationi fuisset, quam expertus usque illo eras. Quo autem die pervenisses in Bithyniam, cognovi, Secunde carissime, litteris tuis. Provinciales, credo, 10 prospectum sibi a me intellegent. Nam et tu dabis operam, ut manifestum sit illis electum te esse, qui ad eosdem mei loco mittereris. Rationes autem in primis tibi rerum publicarum excutiendae sunt: nam et esse eas vexatas satis constat. Mensores vix etiam iis operibus, quae 15 aut Romae aut in proximo fiunt, sufficienter habeo: sed in omni provincia inveniuntur, quibus credi possit, et ideo non deerunt tibi, modo velis diligenter excutere.*

cum Maximo

ei nav.

sufficientes

XXX. C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.

- . Rogo, Domine, consilio me regas haesitantem, utrum 20 per publicos civitatum servos, (quod usque adhuc factum) an per milites asservare custodias debeam. Vereor enim, ne et per servos publicos parum fideliter custodiantur et non exiguum militum numerum haec cura distringat. Interim publicis servis paucos milites addidi. Video tamen 25 periculum esse, ne id ipsum utrique neglegentiae causa sit, dum communem culpam hi in illos, illi in hos regere posse confidunt.

XXXI. TRAIANUS PLINIO S.

- Nihil opus est, mi Secunde carissime, ad continendas 30 custodias plures commilitones converti. Perseveremus in ea consuetudine, quae isti provinciae est, ut per publicos servos custodiantur. Etenim, ut fideliter hoc faciant, in tua severitate ac diligentia positum est. In primis enim,*

XXVIII. 2. agantur F., ut volebat Gesnerus. 3. cum maxime] Perizonius. cum Maximo RASFL. XXIX. 8. ut navigationi] RASF. navigationi L. ei navigationi Schaeff. (Catanaeo haec coni. tribuitur in Ed. Longol., sed in Froben. ea non reperitur.) 15. sufficienter] RASFL. sufficientes Schefferi coni. XXX. 27. regerere] Cratander 1521. SFL. regere RA. XXXI. 33. e] FL. sit RAS.

sicut scribis, verendum est, ne, si permisceantur servis publicis milites, mutua inter se fiducia negligentiores sint: sed et illud haereat nobis, quam paucissimos milites a signis avocandos esse.

5 XXXII. C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.

Gabius Bassus, praefectus orae Ponticae, et reverentissime et officiosissime, Domine, venit ad me et compluribus diebus fuit mecum. Quantum perspicere potui, vir egregius et indulgentia tua dignus: cui ego notum feci
10 praecepisse te, ut ex cohortibus, quibus me praeesse voluisti, contentus esset beneficiariis decem, equitibus duobus, centurione uno. Respondit non sufficere sibi hunc numerum idque se scripturum tibi. Hoc in causa fuit, quo minus statim revocandos putarem, quos habet supra
15 numerum.

XXXIII. TRAIANUS PLINIO S.

scribit

Quod quaeris
res poscat, an
homines impe-
rare latius

*Et mihi scripsit Gabius Bassus non sufficere sibi eum militum numerum, qui ut daretur illi, mandatis meis complexus sum. + Quid quaeris, scripsisse me? ut notum
20 haberes, his litteris subiici iussi. Multum interest, + te poscat, an homines in se, ut latius velint. Nobis autem utilitas demum spectanda est et, quantum fieri potest, curandum, ne milites a signis absint.*

XXXIV. C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.

25 Praefenses, Domine, balineum habent et sordidum et vetus. Id itaque indulgentia tua restituere desiderant: ego tamen aestimans novum fieri debere, videris mihi desiderio eorum indulgere posse. Erit enim pecunia, ex qua fiat: primum ea, quam revocare a privatis et exigere
30 iam coepi; deinde, quam ipsi erogare in oleum soliti, parati sunt in opus balinei conferre. Quod alioqui et dignitas civitatis et seculi tui nitor postulat.

XXXIII. 17. scribit Schaeff. err. typogr. 19. Quid quaeris] RAS. Quot, quaeris „Alia lectio“ apud Catanaeum. FL. Quot quae rescripserim Gebauerus. 20. te] RAS. res Margo Sicardi. FL. Ib. homines in se, ut latius] RAS. homines imperare latius FL. Fort. multum interest res (vel tempus) poscat, an homines iure uti latius velint. Oz. XXXIV. 25. et sord.] SFL. est sord. RA.

XXXV. TRAIANUS PLINIO S.

Si instructio novi balinei oneratura vires Prusensium non est, possumus desiderio eorum indulgere: modo ne quid ideo aut intribuatur aut minus illis in posterum fiat ad necessarias erogationes.

intribuant

XXXVI. C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.

Maximus, libertus et procurator tuus, Domine, praeter decem beneficiarios, quos assignari a me Gemellino, optimo viri, iussisti, sibi quoque confirmat necessarios 10 esse milites. Ex his interim . . . , sicut inveneram, in ministerio eius relinquendos existimavi: praesertim cum ad frumentum comparandum iret in Paphlagoniam. Quin etiam tutelae causa, quia ita desiderabat, addidi duos equites. In futurum quid servari velis, rogo rescribas.

sine punctis.

Abest
ita.

XXXVII. TRAIANUS PLINIO S.

Nunc quidem proficiscentem ad comparationem frumentorum Maximum, libertum meum, recte militibus instruxisti. Fungebatur enim et ipse extraordinario munere. Cum ad pristinum actum reversus fuerit, suffi- 20 cient illi duo a te dati milites et totidem a Viridio Gemellino, procuratore meo, quem adiuvat.

Virbio

XXXVIII. C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.

Sempronius Caelianus, egregius iuvenis, repertos inter tirones duos servos misit ad me: quorum ego supplicium 25 distuli, ut te conditorem disciplinae militaris firmatoremque consulerem de modo poenae. Ipse enim dubito ob haec maxime, quod, ut iam dixerant sacramento militari, nondum distributi in numeros erant. Quid ergo debeam sequi, rogo, Domine, scribas, praesertim cum pertineat 30 ad exemplum.

dixerant
sacramento
militari nondum

XXXIX. TRAIANUS PLINIO S.

Secundum mandata mea fecit Sempronius Caelianus, mittendo ad te eos, de quibus cognosci oportebit, an capitale supplicium meruisse videantur. Refert autem,

oportebat

XXXV. 4. intribuatur] AS. intribuantur R. intribuant FL.
XXXVI. 10. Excidit numerus. 13. Omittit ita Schaeff. contra RASFL. XXXVII. 20. Viridio] RASFL. Virbio Hearne. Schaeff.
XXXIX. 33. oportebit] RAS. oportebat FL.

inquisitor

Abest pro.
his
exigitquaesivi
possum

voluntarii se obtulerint, an lecti sint vel etiam vicarii dati. Lecti si sunt, inquisitio peccavit; si vicarii dati, penes eos culpa est, qui dederunt: si ipsi, cum haberent conditionis suae conscientiam, venerunt, animadvertendum in illos erit. Neque enim multum interest, quod nondum per numeros distributi sunt. Ille enim dies, † pro quo primum probati sunt, veritatem ab iis originis suae exegit.

XL. C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.

10 Salva magnitudine tua, Domine, descendas oportet ad meas curas, cum ius mihi dederis referendi ad te, de quibus dubito. In plerisque civitatibus, maxime Nicomediae et Nicaeae, quidam vel in opus damnati vel in ludum familiaeque his genera poenarum, publicorum fervorum
15 officio ministerioque funguntur atque etiam ut publici servi annua accipiunt. Quod ego cum audissem, diu multumque haesitavi, quid facere deberem. Nam et reddere poenae post longum tempus plerosque iam senes, et, quantum affirmatur, frugaliter modesteque viventes, nimis
20 severum arbitrabar; et in publicis officiis retinere damnatos non satis honestum putabam; eosdem rursus a re publica pasci otiosos, inutile, non pasci etiam periculosum existimabam. Necessario ergo rem totam, dum te consulere, in suspenso reliqui. Quaeres fortasse, quem
25 admodum evenerit, ut poenis, in quas damnati erant, exsolverentur: et ego quaesivi, sed nihil comperi, quod affirmare tibi possim. Ut decreta, quibus damnati erant, proferebantur, ita nulla monimenta, quibus liberati probarentur. Erant tamen, qui dicerent deprecantes iussu
30 proconsulum legatorumve dimissos. Addebat fidem, quod credibile erat neminem hoc ausum sine auctore.

XXXIX. 2. *Lecti si sunt*] L. *Lecti sunt* RA. *Lecti si sint* SF. Ib. *inquisitio* RAL. *inquisitor* SF. 7. *pro quo*] RAS. *quo* FL. Fort. *Po. Ro. quo. Ib. iis*] Or. *his* RASFL. 8. *exegit*] RAS. *exigit* FL. XL. 14. *familiaque his*] FL. *familia in his* RAS. 24. *periculosum existimabam. Necessario -- reliqui*] FL. *periculosum. Existimabam necessario -- relinqui* RAS. 25. *in quas dati* Lemma Catanaei. 26. *quaesivi*] RAS. *quaesivi* FL. 27. *comperi, quod a. t. possum. Ut*] Gruterus. L. *comperi. Quod a. t. possum, ut* RASF. *possum* malebat Gesnerus sicque edidi.

XL. TRAIANUS PLINIO S.

*Meminerimus, idcirco te in istam provinciam mis-
sum, quoniam multa in ea emendanda apparuerint. Erit
autem vel hoc maxime corrigendum, quod, qui damnati
5 ad poenam erant, non modo ea sine auctore, ut scribis,
liberati sunt, sed etiam in condicionem proborum mini-
strorum retrahuntur. Qui igitur intra hos proximos
decem annos damnati nec ullo idoneo auctore liberati
sunt, hos oportebit poenae suae reddi: si qui vetustiores
10 inveniuntur et senes ante annos decem damnati, distri-
buamus illos in ea ministeria, quae non longe a poena
sint. Solent enim eiusmodi ad balineum, ad purgationes
cloacarum, item munitiones viarum et vicorum dari.*

Memineris

XLII. C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.

15 Cum diversam partem provinciae circumirem, Nico-
mediae vastissimum incendium multas privatorum domos
et duo publica opera quamquam via interiacente Gerusian
et † Isson absumpsit. Est autem latius sparsum pri-
mum violentia venti, deinde inertia hominum, quos fatias
20 constat otiosos et immobiles tanti mali spectatores per-
stitisse: et alioqui nullus usquam in publico siphon, nulla
hama, nullum denique instrumentum ad incendia com-
pescenda. Et haec quidem, ut iam praecepi, parantur.
Tu, Domine, dispice, an instituendum putes collegium
25 fabrorum dumtaxat hominum CL. Ego attendam, ne quis
nisi faber recipiatur neve iure concessio in aliud utatur.
Nec erit difficile custodire tam paucos.

quod

XLIII. TRAIANUS PLINIO S.

*Tibi quidem secundum exempla complurium in men-
30 tem venit posse collegium fabrorum apud Nicomedenses
constitui. Sed meminerimus provinciam istam et prae-
cipue eas civitates eiusmodi factionibus esse vexatas.
Quodcunque nomen ex quacunque causa dederimus iis,*

ab eiusmodi

XL. 2. *Meminerimus* RAS. Cfr. Ep. XLIII. *memineris* FL. 4. *hoc*
vel Rittershusii suspicio. Ib. *quod*] FL. *quo* RAS. 7. *retrahuntur*]
Schaeff. *retrahantur* RASFL. XLII. 18. *Isson* Catanaei suspicio.
19. *quos*] Rittersh. *susp.* *quod* Edd. 23. *Et haec*] AFL. *ut haec* RS.
Ib. *parabuntur*] Schaeff. *parabantur* RASFL. XLIII. 29. *complu-*
rium] FL. *complurimum* RAS. 32. *eiusmodi*] RASL. *ab eiusmodi* F.

quamvis breves

qui in idem contracti fuerint, hetaeriae† quae breves fient. Satius itaque est comparari ea, quae ad coërcendos ignes auxilio esse possint, admonerique dominos praediorum, ut et ipsi inhibeant; ac, si res poposcerit, 5 accursu populi ad hoc uti.

XLIV. C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.

Sollemnia vota pro incolumitate tua, qua publica salus continetur, et suscipimus, Domine, pariter et solvimus precati deos, ut velint ea semper solvi semperque signari.

10

XLV. TRAIANUS PLINIO S.

Et solvisse vos cum provincialibus diis immortalibus vota pro mea salute et incolumitate et nuncupasse, libenter, mi Secunde carissime, cognovi ex litteris tuis.

XLVI. C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.

15 In aquaeductum, Domine, Nicomedenses impenderunt HS. XXX. CCC. XXIX., qui imperfectus adhuc relictus † ac etiam destructus est: rursus in alium ductum erogata sunt CC. Hoc quoque relicto novo impendio est opus, ut aquam habeant, qui tantam pecuniam male perdid-
20 runt. Ipse perveni ad fontem purissimum, ex quo videtur aqua debere perducī, sicut initio tentatum erat, arcuato opere, ne tantum ad plana civitatis et humilia perveniat. Manent adhuc paucissimi arcus: possunt et erigi quidam lapide quadrato, qui ex superiore opere detractus est:
25 aliqua pars, ut mihi videtur, testaceo opere agenda erit: id enim et facilius et vilius. Et in primis necessarium est mitti a te vel aquilegem vel architectum, ne rursus eveniat, quod accidit. Ego illud unum affirmo, et utilitatem operis et pulchritudinem seculo tuo esse dignissimam.

30

XLVII. TRAIANUS PLINIO S.

Curandum est, ut aqua in Nicomedensem civitatem perducatur. Vere credo te ea, qua debebis, diligentia hoc opus aggressurum. Sed mediusfidius ad eandem diligentiam tuam pertinet inquirere, quorum vitio ad hoc

XLIII. 1. *hetaeriae*] FL. *hetarine* RAS. 2. *quae breves*] RAS. *quamvis breves* FL. (vel *hetaeriae* (vocabulum) *que brevi vel simpliciter hetaeriae brevi*. OR.) XLIV. 8. Fort. *suscepimus*. Cfr. Epp. seq. LX. CI. OR. XLVI. 15. *In aquaeductum*] FL. *in aquaeductu* RAS. 17. Fort. *relictus et iam d. OR.* 26. *Sed in primis* Schaeferi susp.

tempus tantam pecuniam Nicomedenses perdiderint, ne, dum inter se gratificantur, et inchoaverint aquaeductus et reliquerint. Quid itaque compereris, perfer in notitium meam.

5 XLVIII. C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.

Theatrum, Domide, Nicaeae maxima iam parte constructum, imperfectum tamen, tertium, ut audio, (neque enim ratio † plus excussa est) amplius centies hausit: vereor, ne frustra. Ingentibus enim rimis descendit et
10 hiat, sive in causa solum humidum et molle, sive lapis ipse gracilis et putris: dignum est certe deliberatione, sitne faciendum an sit relinquendum, an etiam destruendum. Nam fulturae ac substructiones, quibus subinde suscipitur, non tam firmae mihi quam sumptuosae videntur.
15 Huic theatro ex privatorum pollicitationibus multa debentur, ut basilicae circa, ut porticus supra caveam: quae nunc omnia differuntur cessante eo, quod ante peragendum est. Idem Nicaeenses gymnasium incendio amissum ante adventum meum restituere coeperunt longe numero-
20 sius laxiusque, quam fuerat, et iam aliquantum erogaverunt: periculum est, ne parum utiliter; incompositum enim et sparsum est. Praeterea architectus sane aemulus eius, a quo opus inchoatum est, affirmat parietes (quamquam viginti et duos pedes latos) imposita onera sustinere
25 non posse, quia sint caemento medii farti nec testaceo opere praecincti. Claudiopolitani quoque in depresso loco, imminente etiam monte, ingens balineum defodiunt magis, quam aedificant, et quidem ex ea pecunia, quam buleutae additi beneficio tuo aut iam obtulerunt ob introitum aut
30 nobis exigentibus conferunt. Ergo cum timeam, ne illic publica pecunia, hîc, quod est omni pecunia pretiosius,

opus
cum inter

etiam

quia sine
caemento medio

addunt
conferant

XLVII. 1. *tempus*] RAS. *opus* FL. Ib. *ne dum*] Gronovii susp. *ne cum* Edd. 2. Ut nos, FL. *et inchoaverint, quid itaque compereris per aquae ductus, et reliquerint* fer in n. n. RAS. 3. *quod* Ernestii susp. *quidquid* Schaeferi susp. XLVIII. 8. *plane* exc. Rittersh. susp. *dum* exc. Ernestii susp. *penitus* exc. Schaeferi susp. Fort. *prorsus* exc. Oz. 9. *discedit* Gruterus. 12. *an sit*] Cellarius. *aut sit* RASFL. 20. *et iam*] Lallemand. *etiam* Cett. 25. *quia sint caemento medii*] RAS. *quia sine caemento medio* FL. *quia sint sine c.* Schaeferi susp. Ib. *parti* L. 28. *additi*] Casaub. Gierig. *addunt* RASFL. *addendi* Schaeferi susp. 30. *conferunt*] RAS. *conferunt* FL.

munus tuum male collocetur, cogor petere a te non solum ob theatrum, verum etiam ob haec balinea, mittas architectum dispecturum, utrum sit utilius post sumptum, qui factus est, quoquo modo consummare opera, ut inchoata 5 sunt, an quae videntur emendanda, corrigere, quae transferenda, transferre; ne, dum ferre volumus, quod impensum est, male impendamus, quod addendum est.

XLIX. TRAIANUS PLINIO S.

Quid oporteat fieri circa theatrum, quod inchoatum 10 apud Nicaeenses est, in re praesenti optime deliberabis et constitues. Mihi sufficiet indicari, cui sententiae accesseris. Tunc autem a privatis exigi opera tibi curae sit, cum theatrum, propter quod illa promissa sunt, factum erit. Gymnasiis indulgent Graeculi: ideo forsitan 15 Nicaeenses maiore animo constructionem eius aggressi sunt: sed oportet illos eo contentos esse, quod possit illi sufficere. Quid Claudiopopolitanis circa balineum, quod parum, ut scribis, idoneo loco inchoaverunt, suadendum sit, tu constitues. Architecti tibi deesse non possunt. Nulla 20 provincia est, quae non peritos et ingeniosos homines habeat: modo ne existimes brevius esse ab urbe mitti, cum ex Graecia etiam ad nos venire soliti sunt.

L. C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.

Intuenti mihi et fortunae tuae et animi magnitudinem 25 convenientissimum videtur demonstrari opera non minus aeternitate tua quam gloria digna quantumque pulchritudinis, tantum utilitatis habitura. Est in Nicomedenfium finibus amplissimus lacus: per hunc marmora, fructus, ligna, materiae et sumptu modico et labore usque ad viam 30 navibus, inde magno labore, maiore impendio vehiculis ad mare devehuntur. Hoc opus multas manus poscit: at eae porro non desunt. Nam et in agris magna copia est hominum et maxima in civitate: certaue spes omnes libentissime aggressuros opus omnibus fructuosum. Super-

illis

Quod

demonstrare

Sed hoc
at hae pro re

XLIX. 16. illi] RAS. illis FL. 17. Quod contra meas Edd. Schaefer in contextu. 22. sint F. (Schaefer.) L. 25. demonstrari] BTRAS. demonstrare CFL. 26. om. tua B. Suppletum est iam in TC. 27. tantum etiam C. solus. 29. modico] FL. immodico BTCRAS. Ib. labore pari C. 31. Hoc opus] BTCL. Hoc opus sed RA. Sed hoc opus SF. 32. eae] BT. (scil. hae) hae RASFL. Ib. pro re non Gronovius.

est, ut tu libratores vel architectos, si tibi videbitur, mittas, qui diligenter exploret, sitne lacus altior mari, quem artifices regionis huius quadraginta cubitis altiores esse contendunt. Ego per eadem loca invenio fossam a rege percussam: sed incertum, utrum ad colligendum humorem circumiacentium agrorum, an ad committendum flumini lacum; est enim imperfecta. Hoc quoque dubium, intercepto rege mortalitate, an desperato operis effectu. Sed hoc ipso (feres enim me ambitiosum pro tua gloria) incitor et accendor, ut cupiam peragi a te, quae tantum coeperant reges.

LI. TRAIANUS PLINIO S.

Potest nos sollicitare lacus iste, ut committere illum mari velimus: sed plane explorandum est diligenter, ne, si demissus in mare fuerit, totus effluat; certe, quantum aquarum et unde accipiat. Poteris a Calpurnio Macro petere libratores: et ego hinc aliquem tibi peritum eiusmodi operum mittam.

LII. C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.

Requerenti mihi Byzantium rei publicae impendia, quae maxima fecit, indicatum est, Domine, legatum ad te salutandum annis omnibus cum psephismate mitti eique dari nummorum duodena milia. Memor ergo propositi tui legatum quidem retinendum, psephisma autem mittendum putavi, ut simul et sumptus levaretur et impleretur publicum officium. Eidem civitati imputata sunt terna milia, quae viatici nomine annua dabantur legato eunti ad eum, qui Moesiae praefectus, publice salutandum, Haec ego in posterum circumcidenda existimavi. Te, Domine, rogo, ut, quid sentias, rescribendo aut consilium meum confirmare aut errorem emendare digneris.

LIII. TRAIANUS PLINIO S.

Optime fecisti, Secunde carissime, duodena ista Byzantiis, quae ad salutandum me in legatum impendebantur,

8. operi affectu T. (non B.) LI. 15. demissus] C. dimissus BT. immissus RASFL. LII. 21. facit C. Placet. 22. salutandi B. emendatum iam in T. 25. simul sumptus F. 29. Nec ego T. (non B.)

remittendo.
Fungetur his p., e.
solum eorum
psephisma

in usu esse
non debent

Apameae,
Domine

remittendo + perpetuo . . . his partibus, etsi solum psephisma per te missum fuerit. Ignosce illis et Moesiae praefes, si minus illum sumptuose coluerint.

LIV. C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.

5 *Diplomata, Domine, quorum dies praeterita, an omnino observari et quamdiu velis, rogo scribas meque haesitatione liberes. Vereor enim, ne in alterutram partem ignorantia lapsus aut illicita confirmem aut necessaria impediam.*

10

LV. TRAIANUS PLINIO S.

Diplomata, quorum praeteritus est dies, non debent esse in usu: ideo inter prima iniungo mihi, ut per omnes provincias ante mittam nova diplomata, quam desiderari possint.

15

LVI. C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.

Cum vellem, Domine, Apameae cognoscere publicos debitores et redditum et impendia, responsum est mihi, cupere quidem universos, ut a me rationes coloniae legerentur; nunquam tamen esse lectas ab ullo proconsul: 20 habuisse privilegium et vetustissimum morem arbitrio suo rem publicam administrare. Exegi, ut, quae dicebant quaeque recitabant, libello complecterentur: quem tibi, qualem acceperam, misi; quamvis intellegerem pleraque ex illo ad id, de quo quaeritur, non pertinere. Te rogo, 25 ut mihi praecipere digneris, quid me putes observare debere. Vereor enim, ne aut excessisse aut non imple-

se officii mei partes videar.

LVII. TRAIANUS PLINIO S.

Libellus Apameorum, quem epistolae tuae iunxeras, 30 remisit mihi necessitatem perpendendi, qualia essent,

LIII. 1. *remittendo perpetuo his*] BTC. corrupte. *remittendo. Fungetur his* RASFL. (*fungentur* Iunta. Gierig.) Sed excludisse aliquid potius videtur, veluti: *remittendo. Perpetuo providebo his partibus.* Or. 2. *psephisma*] BTC. *eorum psephisma* RASFL. LIV. 5. *an omnino*] SFL. *omnino* BTCRA. Vide, ne fuerit: *quorum dies praeterit, an omnino.* Or. LV. 12. *non debent esse in usu*] BTC. *in usu esse non debent* RASFL. LVI. 16. *Domine, Apameae*] BTC. *Apameae, Domine* RASFL. 18. *stationes* T. (non B.) 21. *Exegit* B. 25. *praecipere*] BTCFL. *praeire* RAS. LVII. 29. *Libellus*] BTCFL. *Libellum* RAS. Ib. *Apameorum*] R. Seqq. *Apamenorum* BTC. Ib. *iunxeras* TC. (non B.)

propter quae videri volunt eos, qui pro consulibus hanc provinciam obtinuerunt, abstinuisse inspectione rationum suarum, cum, ipse ut eas inspiceret, non recusaverint. Remuneranda est igitur probitas eorum, ut iam nunc sciant hoc, quod inspecturus es, ex mea voluntate salvis, quae habent, privilegiis esse facturum.

LXII. C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.

Ante adventum meum, Domine, Nicomedenses priori foro novum adiicere coeperunt, cuius in angulo est aedes
10 vetustissima Matris Magnae aut reficienda aut transferenda; ob hoc praecipue, quod est multo depresso opere eo, quod cum maxime fuit. Ego cum quaererem, num esset aliqua lex dicta templo, cognovi alium hic, alium apud nos esse morem dedicationis. Dispice, ergo, Domine,
15 mine, an putes aedem, cui nulla lex dicta est, salva religione posse transferri: alioqui commodissimum est, si religio non impedit.

LIX. TRAIANUS PLINIO S.

Potes, mi Secunde carissime, sine sollicitudine religionis, si loci positio videtur hoc desiderare, aedem Matris Dedm transferre in eam, quae est accommodatior: nec te moveas, quod lex dedicationis nulla reperitur, cum solum peregrinae civitatis capax non sit dedicationis, quae sit nostro iure.

25 LX. C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.

Diem, Domine, quo servasti imperium, dum suscipis, quanta mereris laetitia celebravimus, precati deos, ut te generi humano, cuius tutela et securitas saluti tuae innixa est, incolumem florentemque praestarent. Praevimus et

inspectione
ipsum te, ut

nunc maxime

innixa

LVII. 2. inspectione] BTRAF. inspectione C. 3. cum, ipse ut eas inspiceret, non recusaverint] On. cum ipso (ut eas inspiceret) non recusaveris B. cum ipso (ut eas inspiceret) non recusaverim TC. cum ipsum te, ut eas inspiceret, non recusaverint RASFL. LVIII. 12. quod cum maxime] Gruterus. L. quo cum maxime RA. quot cum m. S. quod nunc m. BTC. Ib. Ego] CFL. Ergo BTRAS. 13. dicta] RASFL. dicta BTC. (mox dicta idem.) LX. 28. innixa] BCF. immissa T. innixa RASL. 29. Praevimus] RASFL. Praevimus BTC.

sollemni prae-
stantibus et pro-
vincialibus, qui
eadem certarunt
pietate, iuranti-
bus.
ac laet.
ex litteris

etiam

[duodenis]

ne sic
quidem
distribuendum

Abest in.

commilitonibus iusiurandum more sollemni, eadem provincialibus certatim pietate iurantibus.

LXI. TRAIANUS PLINIO S.

*Quanta religione et laetitia commilitones cum provin-
cialibus te praeeunte diem imperii mei celebraverint,
libenter, mi Secunde carissime, cognovi litteris tuis.*

LXII. C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.

Pecuniae publicae, Domine, providentia tua et mini-
sterio nostro et iam exactae sunt et exiguntur: quae vereor,
10 ne otiosae iaceant. Nam et praediorum comparandorum
aut nulla aut rarissima occasio est: nec inveniuntur, qui
velint debere rei publicae, praesertim duodenis assibus,
quanti a privatis mutuantur. Dispice ergo, Domine,
numquid minuendam usuram ac per hoc idoneos debitores
15 invitandos putes et, si nec sic reperiuntur, distribuendam
inter decuriones pecuniam, ita ut recte rei publicae
caveant: quod quamquam invitis et recusantibus minus
acerbum erit levioze usura constituta.

LXIII. TRAIANUS PLINIO S.

20 *Et ipse non aliud remedium dispicio, mi Secunde
carissime, quam ut quantitas usurarum minuat, quo
facilius pecuniae publicae collocentur. Modum eius ex
copia eorum, qui mutuabuntur, tu constituas. Invitos
ad accipiendum compellere, quod fortassis ipsis otiosum
25 futurum sit, non est ex iustitia nostrorum temporum.*

LXIV. C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.

Summas, Domine, gratias ago, quod inter maximas
occupationes in iis, de quibus te consului, me quoque regere
dignatus es: quod nunc quoque facias rogo. Adit enim

LX. 1. sollemni, eadem provincialibus certatim pietate iurantibus] B.
(idem T., sed certant err. typogr.; item C., sed pietate certatim.)
sollemni praestantibus et provincialibus, qui eadem certarunt pietate,
iurantibus RASFL. LXI. 4. et] BTC. ac RASFL. 6. cognovi] RASFL.
agnovi BTC. 1b. litteris] BTCRASL. ex litt. F. LXII. 9. et iam] B.
Lallemand. etiam Cett. 1b. quas C. solus. 10. otiose BT. 13. mu-
niantur T. (non B.) inveniuntur C. 15. nec sic] Or. ne sic BTCRAL.
ne sic quidem SF. 1b. distribuendam] CRASF. distribuendum BTL.
LXIII. 21. quo] BRASFL. qui TC. 24. otiosum] TCRAFL. onerosum B.
25. est ex iust.] TCRAFSL. est iustitia B. LXIV. 27. quod] CRASF.
qui BTL. 28. in iis] I. A. Ernestius. Abest in ab Bdd.

me quidam indicavitque adversarios suos a Servilio Calvo, clarissimo viro, in triennium relegatos in provincia morari: illi contra ab eodem se restitutos affirmaverunt edictumque recitaverunt: qua causa necessarium credidi rem integram ad te referre. Nam sicut mandatis tuis cautum est, ne restituam ab alio aut a me relegatos, ita de iis, quos alius et relegaverit et restituerit, nihil comprehensum est. Ideo tu, Domine, consulendus fuisti, quid observare me velles tam hercule, quam de iis, 10 qui in perpetuum relegati nec restituti in provincia deprehenduntur. Nam haec quoque species incidit in cognitionem meam. Est enim adductus ad me in perpetuum relegatus a Iulio Basso proconsule. Ego, quia sciebam acta Bassi rescissa datumque a senatu ius omnibus, de 15 quibus ille aliquid constituisset, ex integro agendi dumtaxat per biennium, interrogavi hunc, quem relegaverat, an adisset decussissetque proconsulem: *negavit*. Per quod effectum est, ut te consulere, reddendum eum poenae suae, an gravius aliquid, et quid potissimum constituen- 20 dum putares et in hunc et in eos, si qui forte in simili conditione invenirentur, Decretum Calvi et edictum, item decretum Bassi his litteris subieci.

LXV. TRAIANUS PLINIO &

Quid in persona eorum statuendum sit, qui a P. Servilio Calvo proconsule in triennium relegati et mox eiusdem edicto restituti in provincia remanserunt, proxime tibi rescribam, cum causas eius facti a Calvo requisiero. Qui a Iulio Basso in perpetuum relegatus est, cum per biennium agendi facultatem habuerit, si 30 existimabat se iniuria relegatum, neque id fecerit atque in provincia morari perseverarit, vinctus mitti ad praefectos praetorii mei debet. Neque enim sufficit eum poenae suae restitui, quam contumacia elusit.

LXIV. 7. *et releg.*] BTCRASFL. om. et Hearn. 9. *tam hercule, quam de iis, qui*] Om. *tam hercule quam de his, qui* BTC. *tam hercule de his, quam de illis, qui* RASF, item L., sed: *iis. 13. a Iulio*] C. Seqq. *Iulio BT. 14. datumque*] RASFL. *dictumque* BTC. 17. *negavit*] E *supplemento* CSFL. om. *negavit* BTRA. 18. *reddendum*] BTRAL. an *redd.* SF. LXV. 24. *persona*] BTC. *personam* RASFL. 27. *eius*] BTC. *huius* RASFL. 30. *existimabat*] FL. *existimat* BTCRAS. 31. *perseverarit*] BT. *perseveraverit* C. Seqq. 33. *quam*] BF. *quem* TCRASL.

alium relegaverit

de his, quam
de illis

personam

huius

perseveraverit

LXVI. C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.

non modo lib.

probatur

litt. tuas

Cum citarem iudices; Domine, conventum inchoaturus, Flavius Archippus vacationem petere coepit ut philosophus. Fuerunt, qui dicerent non liberandum eum iudicandi necessitate, sed omnino tollendum de iudicum numero reddendumque poenae, quam fractis vinculis evasisset. Recitata est sententia Velii Pauli proconsulis, qua probabatur Archippus crimine falsi damnatus in metallum; ille nihil proferbat, quo restitutum se doceret. Allegabat tamen pro
10 restitutione et libellum a se Domitiano datum et epistolas eius ad honorem suum pertinentes et decretum Prusensium. Addebat his et tuas litteras scriptas sibi: addebat et patris tui edictum et epistolam, quibus confirmasset beneficia a Domitiano data. Itaque, quamvis eidem talia
15 crimina applicarentur, nihil decernendum putavi, donec te consulerem de eo, quod mihi constitutione tua dignum videbatur. Ea, quae sunt utrinque recitata, his litteris subiici.

EPISTOLA DOMITIANI AD TERENTIUM MAXIMUM.

20 Flavius Archippus philosophus impetravit a me, ut agrum ei DC. circa Prusiadem, patriam suam, emi iuberem, cuius redditu suos alere posset. Quod ei praestari volo: summum expensam liberalitati meae feres.

EIVSDEM AD L. APPIUM MAXIMUM.

maioribus

25 Archippum philosophum, bonum virum et professioni suae etiam moribus respondentem, commendatum habeas velim, mi Maxime, et plenam ei humanitatem tuam praestes in iis, quae verecunde a te desideraverit.

EDICTUM DIVI NERVAE.

30 Quaedam sine dubio, Quirites, ipsa felicitas temporum edicit, nec spectandus est in iis bonus princeps,

LXVI. 3. vacationem T. (non B.) 4. non lib.] BTL. non modo non lib. C. non modo lib. RASF. 7. probatur Hearne contra meas Edd. 11. et decretum] C. Seqq. om. et BT. 12. Prusensium C. Ib. litt. tuas Hearne contra meas Edd. 13. sui T. (non B.) 16. te cons.] RASF. om te BTCL. Ep. Domit. 21. agrum ei DC. circa] R. Seqq. agrum ei addiderem circa BTC. Ib. Prusiam C. Cfr. Ep. LXXXV. 22. suam, emi iuberem] R. Seqq. suam tam uberem BTC. Ib. redditu uos T. (non B.) Ib. praestari] R. Seqq. praestare BTC. 25. professioni suae] BT. professione sua CRASFL. Ib. moribus] Rittershus. maioribus Edd. Edictum D. Nervae. 31. exspectandus Rittersh. et Vonckii susp.

quibus illum intellegi satis est, cum hoc sibi civium meorum spondere possit vel non admonita persuasio me securitatem omnium quieti meae praetulisse, ut tot nova beneficia conferrem et ante me concessa servarem. Ne tamen aliquam gaudiis publicis afferat haesitationem vel eorum, qui impetraverunt, diffidentia vel eius memoria, qui praesitit; necessarium pariter credidi ac laetum obviam dubitantibus indulgentiam meam mittere. Nolo existimet quisquam, quod alio principe vel privatim vel publice consecutus sit, ideo saltem a me rescindi, ut potius mihi debeat. Sint rata et certa: nec gratulatio ullius instauratis egeat precibus. Quem Fortuna imperii volu meliore respexit, me novis beneficiis vacare patiantur et ea demum sciant roganda esse, quae non habent.

15 *EPISTOLA EIUSDEM AD TULLIUM IUSTUM.*

Cum rerum omnium ordinatio, quae prioribus temporibus inchoatae consummatae sunt, observanda sit, tum epistolis etiam Domitiani standum est.

LXVII. C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.

20 Flavius Archippus per salutem tuam aeternitatemque petit a me, ut libellum, quem mihi dedit, mitterem tibi. Quod ego sic roganti praestandum putavi; ita tamen ut missurum me notum accusatrici eius facerem, a qua et ipsa acceptum libellum his epistolis iunxi, quo facilius velut audita utraque parte dispiceres, quid statuendum putares.

1. quibus illum intellegi satis est, cum] BTCFL. (intelligis T.) qui pusillum intelligit. Satis est, cum RAS. Ib. cum hoc sibi c. m. sp. possit vel non admonita persuasio me] BTC. cum hoc sibi quisque civium m. sp. possit, me RASFL. 3. praetulisse, ut tot nova] BC. pr. tu tot nova T. pr. vel libenter nova RAS. pr. ut et libenter nova FL. Malim: ut et tot nova. Or. 4. conferrem] BCFL. conferre TRAS. Ib. servarem] BTCFL. servare RAS. Ib. Ne] BTCFL. dum ne RAS. 9. quod] BTCRAS. quae FL. 10. consecutus sit, ideo] Inferui sit. Or. 11. Sint rata et certa: nec] B. si ingrata et certa: nec T. si rata et certa: nec C. si enim grata et certa, nec RAS. si illa rata et certa fecero: nec F. (Schaeff. v. fecero [].) si illa rata et certa: nec L. 12. egeat] B. eget TCRASFL. Ib. Quem Fortuna cet.] BTC. Nec, qui non habent, me, quem F. RAS. et, qui non habent, me, quem F. FL. (V. et, qui non habent, me [] Schaeff.) 13. me novis] BTC. novis RASFL. Ep. ad Tullium. 17. consummatae] BTL. (ordinatae et conf. C.) consummataeque RASF. LXVII. 22. om. sic C.

sibi quisque
Absunt vv.
vel non admonita
persuasio.
ut et libenter
nova

quae
Abest sit.
si illa rata et
certa [fecero]
eget precibus,
[et qui non
habent, me,]
quem
respexit. Me

LXVIII. TRAIANUS PLINIO S.

Abest
non.

obiiciatur

detrimento,
lacui
affundet
colligantur

Potuit quidem ignorasse Domitianus, in quo statu
esset Archippus, cum tam multa ad honorem eius per-
tinentia scriberet: sed meae naturae accommodatius est
5 credere etiam statui eius subventum interventu principis;
praesertim cum etiam statuarum ei honor totiens decre-
tus sit ab iis, qui non ignorabant, quid de illo Paulus
proconsul pronuntiasset. Quae tamen, mi Secunde caris-
sime, non eo pertinent, ut, si quid illi novi criminis
10 obiicitur, minus de eo audiendum putes. Libellos Furiae
Primae accusatricis, item ipsius Archippi, quos alteri
epistolae tuae iunxeras, legi.

LXIX. C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.

Tu quidem, Domine, providentissime vereris, ne com-
15 missus flumini atque ita mari lacus effluat: sed ego in re
praesenti invenisse videor, quemadmodum huic periculo
occurrerem. Potest enim lacus fossa usque ad flumen
adduci, nec tamen in flumen emitti, sed relicto quasi
margine contineri pariter et dirimi. Sic consequemur, ut
20 nec vicino videatur flumini mixtus et sit perinde ac si
misceatur. Erit enim facile per illam brevissimam terram,
quae interiacebit, advecta fossa onera transponere in
flumen. Quod ita fiet, si necessitas coget; et, spero, non
coget. Est enim et lacus ipse satis altus et nunc in con-
25 trariam partem flumen emittit; quod interclusum inde
et quo volumus aversum sine ullo detrimento lacus tantum
aquae, quantum nunc portat, effundet. Praeterea per id
spatium, per quod fossa facienda est, incidunt rivi: qui
si diligenter colliguntur, augebunt illud, quod lacus de-
30 derit. Enimvero si placeat fossam longius ducere et arctius
pressam mari aequare nec in flumen, sed in ipsum mare
emittere, repercussus maris servabit et reprimet, quid-

LXVIII. 7. non ignorabant] Ernestii susp. om. non Edd. 10. obi-
citur BTCRASFL. obiiciatur Hearne. Schaeff. 12. iunxeras TC.
(non B.) LXIX. 16. praestanti TC. (non B.) 17. periculo] RASF.
cuniculo BTCL. 18. deduci C. 20. vicino] CSF. (L.) vacuo BTRA.
26. sine ullo] FL. sine ullius BTCRAS. 27. effundet] CRASFL.
effundit BT. (sine ullo detrimento, lacui - - affundet Gronovii coni.)
28. fienda T. (non B.) 29. colliguntur] B. colligantur T. Seqq.

quid e lacu veniet. Quorum si nihil nobis loci natura praestaret, expeditum tamen erat cataractis aquae cursum temperare. Verum et haec et alia multo sagacius conquiret explorabitque librator, quem plane, Domine, debes mittere, ut polliceris. Est enim res digna et magnitudine tua et cura. Ego interim Calpurnio Macro, clarissimo viro, auctore te scripsi, ut libratores quam maxime idoneum mitteret.

LXX. TRAIANUS PLINIO S.

- 10 *Manifestum est, mi Secunde carissime, nec prudentiam nec diligentiam tibi defuisse circa istum lacum, cum tam multa provisum habeas, per quae nec periclitetur exhauriri et magis in usus nobis futurus sit. Elige igitur id, quod praecipue res ipsa suaserit. Calpurnium Macro*
 15 *credo facturum, ut te libratore instruat: neque provinciae istae his artificibus carent.*

LXXI. C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.

- Magna, Domine, et ad totam provinciam pertinens quaestio est de condicione et alimentis eorum, quos vocant
 20 *θηρωτός*. In qua ego auditis constitutionibus principum, quia nihil inveniebam aut proprium aut universale, quod ad Bithynos ferretur, consulendum te existimavi, quid observari velles: neque putavi posse me in eo, quod auctoritatem tuam posceret, exemplo esse contentum.
 25 Recitabatur autem apud me edictum, quod dicebatur divi Augusti, ad Anniam pertinens: recitatae et epistolae divi Vespasiani ad Lacedaemonios et divi Titi ad eosdem * Achaeos: et Domitiani ad Avidium Nigrinum et Armenium Broechum proconsules, item ad Lacedaemonios:
 30 quae ideo tibi non misi, quia et parum emendata et quaedam non certae fidei videbantur et quia vera et emendata in scriniis tuis esse credebam.

neque enim p.

neque enim
 put.
 exemplis

ad eosdem, dein
 ad Achaeos

LXX. 10. *Manifestum est*] R. Seqq. *Manifestum* BTC. 13. *usus* C. Ib. *Elige*] Gruterus. *Elige* BTCRASFL. 15. *neque*] BTCRA. *neque enim* SFL. LXXI. 19. *vocant* *θηρωτός*] RASFL. om. voc. Gr. BT. *vocant* *θηρωτός* C. 22. *Expectabas referretur*. 23. *neque*] BTC. *neque enim* R. Seqq. 24. *exemplo*] BC. *exemplum* T. *exemplis* RASFL. 27. *ad eosdem Achaeos*] BTC. *ad eosdem, dein Achaeos* RASFL. Leg. *ad eosdem et Achaeos*. Oz.

LXXII. TRAIANUS PLINIO S.

Quaestio ista, quae pertinet ad eos, qui liberi nati expofiti, deinde sublati a quibusdam et in fervitute educati sunt, saepe tractata est: nec quidquam invenitur in commentariis eorum principum, qui ante me fuerunt, quod ad omnes provincias sit constitutum. Epistolae sane sunt Domitiani ad Avidium Nigrinum et Armenium Brocchum, quae fortasse debeant observari: sed inter eas provincias, de quibus rescripsit, non est Bithynia: et ideo nec assertionem denegandam iis, qui ex eiusmodi causa in libertatem vindicabuntur, puto, neque ipsam libertatem redimendam pretio alimentorum.

LXXIII. C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.

causa

Petentibus quibusdam, ut sibi reliquias suorum aut propter iniuriam vetustatis aut propter fluminis incursum aliaque his similia quaecunque secundum exemplum consululm transferre permitterem, quia sciebam in urbe nostra ex eiusmodi causa collegium pontificum adiri solere, te, Domine, maximum pontificem consulendum putavi, 20 quid observare me velis.

LXXIV. TRAIANUS PLINIO S.

Durum est iniungere necessitatem provincialibus pontificum adeundorum, si reliquias suorum propter aliquas iustas causas transferre ex loco in alium locum velint. Sequenda ergo potius tibi exempla sunt eorum, qui isti provinciae praesuerunt, et ex causa cuique ita aut permittendum aut negandum.

LXXV. C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.

Quaerenti mihi, Domine, Prusae ubi posset balineum, 30 quod indulgisti, fieri, placuit locus, in quo fuit aliquando domus, ut audio, pulchra, nunc deformis ruinis. Per hoc enim consequemur, ut foedissima facies civitatis ornatur atque etiam ut ipsa civitas ampliatur nec ulla aedificia

LXXII. 8. debeant] BTCL. debebant RASF. 9. non est B.] R. Seqq. inter quas est B. BTC. Fuitne intermissa est B.? Or. 10. om. nec C. Ib. his BT. 11. causa] BTC. causis RASFL. LXXIII. 20. observare] R. Seqq. conservare BTC. LXXIV. 26. praesuerunt T. (non B.) lb. et ex] CSFL. om. et BTRA. LXXV. 29. om. Prusae L.

- tollantur, sed, quae sunt vetustate sublapſa, relaxentur in melius. Eſt autem huius domus condicio talis: legaverat eam Claudius Polyaenus Claudio Caefari iuſſitque in peristylio templum ei fieri, reliqua ex domo locari.
- 5 Ex ea redditum aliquamdiu civitas percepit: deinde paulatim partim ſpoliata, partim neglecta, cum peristylio domus tota collapſa eſt: ac iam paene nihil ex ea niſi ſolum ſupereſt: quod tu, Domine, ſive donaveris civitati ſive venire iuſſeris, propter opportunitatem loci pro ſummo
- 10 munere accipiet. Ego, ſi permiferis, cogito in area vacua balineum collocare: eum autem locum, in quo aedificia fuerunt, exhedra et porticibus amplecti atque tibi conſecrare, cuius beneficio elegans opus dignumque nomine tuo fiet. Exemplar teſtamenti, quamquam mendofum,
- 15 miſi tibi; ex quo cognofces multa Polyaenum in eundem domus ornatum reliquiſſe, quae, ut domus ipſa, perierunt, a me tamen, in quantum potuerit, requirentur.

LXXVI. TRAIANUS PLINIO S.

- Permittimus apud Pruſenſes in area iſta cum domo*
- 20 *collapſa, quam vacare ſcribis, exſtructionem balinei. Tu illud tamen parum expreſſiſti, an aedes in peristylio Claudio facta eſſet. Nam ſi facta eſt, licet collapſa ſit, religio eius occupavit ſolum.*

LXXVII. C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.

- 25 Poſtulantibus quibusdam, ut de agnoſcendis liberis reſtituendisque natalibus et ſecundum epiſtolam Domitiani ſcriptam Minucio Ruſo et ſecundum exempla proconſulum ipſe cognofcerem, reſpexi ad ſenatus conſultum pertinens ad eadem genera cauſarum, quod de iis tantum provin-

reparentur
iufferatque
locari, ex quo
red.

in eiufdem

Poſſumus apud
Pr. area
ad exſtructionem
balinei
uti. Illud
ſi facta
aedes eſſet

his

1. relaxentur] BTC. reparentur R. Seqq. 3. iuſſitque] BTCRASL. iufferatque CF. Ex noſtris collationibus ei abeſt a B., habet T., tum C. Seqq. b. Ex ea] BTC. ex quo RASFL. 12. atque tibi] R. Seqq. quae tibi BT. tibiſque C. 14. exemplar] C. Seqq. exempla BT. 15. in eundem] BTC. in eiufdem RASFL. LXXVI. 19. Permittimus] B. Poſſumus TCRASFL. Ib. in area] B. area TCRASFL. Ib. domo] BC. domus TRASFL. 20. exſtructionem] B. ad exſtr. TCRASFL. Ib. balinei. Tu illud] B. balinei: ut illud T. balinei uti. Illud CRASFL. 22. facta eſt] BTC. facta aedes eſſet RASFL. LXXVII. 25. agnoſcendis] R. Seqq. cognofcendis BTC. 27. Minicio Ruſſo BT. 29. iis] Oz. his Edd.

ciis loquitur, quibus proconsoles praesunt: ideoque rem integram distuli, dum tu, Domine, praeceperis, quid observare me velis.

LXXVIII. *TRAIANUS PLINIO S.*

5 *Si mihi senatus consultum miseris, quod haesitationem tibi fecit, aestimabo, an debeas cognoscere de agnoscendis liberis et natalibus veris restituendis.*

LXXIX. *C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.*

Inlius, Domine, Largus ex Ponto nondum mihi visus, 10 ac ne auditus quidem, (scilicet iudicio tuo credidit) dispensationem quandam mihi erga te pietatis suae ministeriumque mandavit. Rogavit enim testamento, ut hereditatem suam adirem cerneremque ac deinde perceptis quinquaginta milibus nummum relicuum omne Heracleo- 15 tarum et Tianorum civitatibus redderem, ita ut esset arbitrii mei, utrum opera facienda, quae honori tuo consecrarentur, putarem, an instituendos quinquennales agonas, qui Traiani appellarentur. Quod in notitiam tuam perferendum existimavi ob hoc maxime, ut dispiceres, 20 quid eligere debeam.

LXXX. *TRAIANUS PLINIO S.*

Iulius Largus fidem tuam, quasi te bene nosset, elegit. Quid ergo potissimum ad perpetuitatem memoriae eius faciat, secundum cuiusque loci condicionem ipse dispice 25 et, quod optimum existimaveris, id sequere.

LXXXI. *C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.*

Providentissime, Domine, fecisti, quod praecepisti Calpurnio Macro, clarissimo viro, ut legionarium centurionem Byzantium mitteret. Dispice, an etiam Iuliopoli-

2. tu, Domine] CFL. om. tu BTRAS. 5. haesitatione T. (non B.) 7. veris] BTC. suis RASFL. LXXIX. 9. An nunquam mihi? On. 10. scilicet iudicio tuo credidit] B. scilicet iudicio tuo credit TRAS. sed iudicio tuo credens CFL. 13. Fort. praeceptis. On. 15. Tianorum] FL. Theanorum BTRAS. 18. quae Ty. (non B.) 18. appellarentur] CF. appellentur BRASL. appellantur T. 19. despiceres T. (non B.) LXXX. 25. quod optimum] RASFL. quid potissimum BTC. Ib. id sequere] Rivinus. insequere BTRASFL. sequere Casaub. inquire C. LXXXI. 29. mitteret. Dispice, an etiam] FL. mitteret. Dispice etiam B. mitteretur. Dispiciebam etiam T. mitteret. Dispiciebam etiam an C. mitteret, ut dispicias, an etiam RAS.

natalibus suis
rest.

sed iudicio tuo
credens

appellentur

Adest
id.

tanis simili ratione consulendum putes: quorum civitas, cum sit perexigua, onera maxima sustinet tantoque graviores iniurias, quanto et infirmior, patitur. Quidquid autem Iuliopolitanis praestiteris, id etiam toti provinciae proderit. Sunt enim in capite Bithyniae plurimisque per eam commeantibus transitum praebent.

LXXXII. TRAIANUS PLINIO S.

Ea condicio est civitatis Byzantiorum confluyente undique in eam commeantium turba, ut secundum consuetudinem praecedentium temporum honoribus eius praesidio centurionis legionarii consulendum habuerimus: si Iuliopolitanis succurrendum eodem modo putaverimus, onerabimus nos exemplo: plures enim, et quanto infirmiores erunt, idem petent. Fiduciam eam diligentiae tuae habeo, ut credam te omni ratione id acturum, ne sint obnoxii iniuriis. Si qui autem se contra disciplinam meam gesserint, statim coërceantur: aut, si plus admiserint, quam ut in re praesenti satis puniantur, si milites erunt, legatis eorum, quae deprehenderis, notum facies: aut, si in urbem versus venturi erunt, mihi scribes.

LXXXIII. C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.

Cautum est, Domine, Pompeia lege, quae Bithynis data est, ne quis capiat magistratum neve sit in senatu minor annorum triginta. Eadem lege comprehensum est, ut, qui ceperint magistratum, sint in senatu. Secutum est dein edictum divi Augusti, quo permittit minores magistratus ab annis duobus et viginti capere. Quaeritur ergo, an qui minor triginta annorum gessit magistratus, possit a censoribus in senatum legi? et, si potest, an ii

est

Plures enim tanto magis eadem requirent, quanto infirmiores erunt. Tibi eam fiduciam diligentiae habeo

3. et] BTC. est R. Seqq. 5. suum enim T. (non B.) LXXXII. 9. eam] C. Seqq. ea BT. 11. si Iul.] SFL. contra: si putaverimus C. om. si BTRA. 13. plures enim, et quanto infirmiores erunt, idem petent.] BC. om. petent T. Hinc interpolatum: Plures enim tanto magis eadem requirent, quanto infirmiores erunt RASFL. 14. Fiduciam eam] Sic suppl. On. fiduciam BTC. Tibi eam fiduciam RASFL. Ib. diligentiae tuae] Supplevit C. diligentiae BTRASFL. 18. admiserint] C. Seqq. amiserint] BF. Ib. praesenti satis] BTCL. praesenti sit satis RASF. 19. nota C. solus. 20. om. versus C. LXXXIII. 25. ceperint] R. Seqq. coeperint BTC. 26. deinde C. (non BT.) 29. a cens.] BCRASF. om. a TL. Ib. an ii] L. an hi BTC. an ex iis RASF.

quoque, qui non gesserint, possint per eandem interpretationem ab ea aetate senatores legi, a qua illis magistratum gerere permissum est? quod aliqui factitatum adhuc et esse necessarium dicitur, quia sit aliquanto melius honestorum hominum liberos quam e plebe in curiam admitti. Ego a destinatis censoribus, quid sentirem, interrogatus, eos quidem, qui minores triginta annis gessissent magistratum, putabam posse in senatum et secundum edictum Augusti et secundum legem Pompeiam legi: quoniam
 10 Augustus gerere magistratus minoribus annis triginta permisisset, lex senatorem esse voluisset, qui gessisset magistratum. De iis autem, qui non gessissent, quamvis essent aetatis eiusdem, cuius illi, quibus gerere permissum est, haesitabam; per quod effectum est, ut te, Domine,
 15 consulerem, quid observari velles. Capita legis, tum edictum Augusti, litteris subieci.

LXXXIV. TRAIANUS PLINIO S.

idem existimo

*Interpretationi tuae, mi Secunde carissime, * * existimo hactenus edicto divi Augusti novatam esse legem*
 20 *Pompeiam, ut magistratum quidem capere possent ii, qui non minores duorum et viginti annorum essent: et qui cepissent, in senatum cuiusque civitatis pervenirent. Ceterum, non capto magistratu, eos, qui minores triginta annorum sint, quia magistratum capere possint, in*
 25 *curiam etiam loci cuiusque non existimo legi posse.*

possint

qui acceperint

LXXXV. C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.

Eumolpo, cum

Cum Prusae ad Olympum, Domine, publicis negotiis intra hospitium eodem die exiturus vacarem, Asclepiades magistratus indicavit appellatum me a Claudio Eumolpo.
 30 Cum Cocceianus Dion in bule assignari civitati opus,

1. quoque, qui] BTCSFL. qui quoque RA. Ib. possint] BTCL. possit quis RASF. 2. ab eadem C. (non BT.) Ib. senatores] BCL. senator TRASF. 3. alioquin C. Ib. adhuc et] BTRAS. et adhuc FL. 6. adest natis T. 12. iis] A., his Cett. LXXXIV. 18. carissime, existimo] B. carissime, ut existimo T. carissime, idem existimo CRASFL. Fort. carissime, similiter existimo. Oz. 20. possint Schaeff. contra BTRASFL. Ib. ii] C. Seqq. hi BT. 21. duorum] C. Seqq. duo BT. 22. qui cepissent] B. quia cepissent TC. qui acceperint RASFL. LXXXV. 30. Cocceianus Dion in bule aff.] R. Seqq. Cocceianus Dion bule aff. B. Cocceianis diambulae aff. T. Cocceianus Dion aff. C.

cuius curam egerat, vellet, tum Eumolpus assistens Flavio Archippo dixit exigendam esse a Dione rationem operis, antequam rei publicae traderetur, quod aliter fecisset ac debuisset. Adiecit etiam esse in aede positam tuam
 5 statuam et corpora sepulcorum, uxoris Dionis et filii: postulavitque, ut cognoscerem pro tribunali. Quod cum ego me protinus facturum dilaturumque profectionem dixissem; ut longiorem diem ad instruendam causam darem utque in alia civitate cognoscerem, petiit. Ego me audi-
 10 turum Nicaeae respondi. Ubi cum confedissem cogniturus, idem Eumolpus tamquam si adhuc parum instructus dilationem petere coepit: contra Dion, ut audiretur, exigere. Dicta sunt utrinque multa, etiam de causa. Ego cum dandam dilationem et te consulendum existimarem in re
 15 ad exemplum pertinenti, dixi utrique parti, ut postulationum suarum libellos darent. Volebam enim te ipsorum potissimum verbis ea, quae erant proposita, cognoscere. Et Dion quidem se daturum dixit: [et] Eumolpus respondit complexurum se libello, quae rei publicae peteret:
 20 ceterum, quod ad sepultos pertinet, non accusatorem se, sed advocatum Flavii Archippi, cuius mandata pertulisset. Archippus, cui Eumolpus, sicut Prusiade, assistebat, dixit se libellum daturum. Ita nec Eumolpus nec Archippus quam plurimis diebus expectatis adhuc mihi libellos de-
 25 derunt: Dion dedit, quem huic epistolae iunxi. Ipse in re praesenti fui et vidi tuam quoque statuam in bibliotheca positam: id autem, in quo dicuntur sepulti filius et

vellet: tum

in eodem opere positam

Ubi cum sedissem tamquam adhuc

Abest te.

et

Prusae

expectati

1. *assistens*] CFL. *adassistens* BRAS. *abassistens* T. 4. *in aede*] BC. *in aedem* T. *in eodem opere* RASFL. 5. *filii*] BTRASL. *filiorum* CF. 8. *instruendam*] BFL. *struendam* TC. *adstruendam* RAS. 9. *in alia civitate*] CFL. *in aliam civitatem* BTRAS. Ib. *petiit*] R. Seqq. *petit* BTC. 10. *Ubi cum confedissem*] Om. *Ubi confedissem* BTC. *Ubi cum sedissem* RASFL. 11. *tamquam si adhuc*] BTC. *tamquam adhuc* R. Seqq. 14. *et te consul.*] Schaeferi susp. et consul. Edd. 17. *cognoscere*] BTCL. *recognoscere* RASF. 18. *om. et C.*, ut volebat Schaeferus. 20. *pertineret, non a. se esse, sed* Schaeferi susp. 22. *cui Eumolpus sicut Prusiade*] Om. Cfr. Ep. LXVI. *cui Eumolpus sicut Prusae* CL. *qui Eumolpo suo Prusiade* B. *qui Eumolpus sinit Prusiade* T. et *Archippus cui Eumolpus prius* C. *cui Eumolpus sicut Prusiadae* RAS. 34. *expectatis*] BTC. *expectati* RASFL. 27. *filius et*] Thomasius. L. *filii eius et* BTCRASFL.

neceſſe ſit
defenditur, de-
liberare.

Cocceiano Dioni
utilitas civita-
tis exigat

his

uxor Dionis, in area collocatum, quæ porticibus inclu-
ditur. Tè, Domine, rogo, ut me in hoc præcipue genere
cognitionis regere digneris, cum alioqui magna ſit ex-
ſpectatio, ut neceſſe eſt in ea re, quæ et in conſeſſum
5 venit et exemplis defenditur.

LXXXVI. TRAIANUS PLINIO S.

Potuiſti non haerere; mi Secunde cariſſime, circa
id, de quo me conſulendum exiſtimavi, cum propoſitum
meum optime noſſes non ex metu nec terrore hominum
10 aut criminibus maiſtatis reverentiam nomini meo ac-
quiri. Omiſſa ergo ea quaefſione, quam non admitterem,
etiam ſi exemplis adjuvaretur, ratio totius operis effecti
† ſub cura tua Cocceiani Dionis excuſiatur, cum et uti-
litas eius exigat nec aut recuſet Dion aut debeat recuſare.

15 LXXXVII. C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.

Rogatus, Domine, a Nicaeenſibus publice per ea, quæ
mihi et ſunt et debent eſſe ſanctiſſima, id eſt, per æter-
nitate tuam ſalutemque, ut preces ſuas ad te perferrem,
fas non putavi negare: acceptumque ab iis libellum huic
20 epiſtolæ iunxi.

LXXXVIII. TRAIANUS PLINIO S.

Nicaeenſibus, qui inſteſtatorum civium ſuorum conceſ-
ſam vindicationem bonorum a divo Auguſto affirmant,
debeſis vacare contractis omnibus perſonis ad idem ne-
25 gotium pertinentibus, adhibitis Viridio Gemellino et
Epimacho liberto meo, procuratoribus, ut æſtimatis
etiam iis, quæ contra dicuntur, quod optimum credide-
ritis, ſtatuatis.

4. neceſſe eſt] On. neceſſe ſit Edd. defenditur] BTCL. defenditur,
deliberare RASF. LXXXVI. 13. ſub cura tua Cocceiani Dionis] BTRAS.
ſub tua cura a Cocceiano Dioni C. ſub cura tua Cocceiano Dioni FL.
Fort. ſub cura Cocceiani Dionis, niſi uſurpavit rariuſ voc. ſub cura-
tura. On. 14. utilitas eius] B. utilitas ei litis T. utilitas reip. C.
utilitas civitatis RASFL. LXXXVII. 19. iis] de Schæferi correctione.
his Edd. LXXXVIII. 25. Viridio] T. Seqq. Vindjo B. Gemellino]
R. Seqq. Pemellino BTC.

		35
	LXXXIX. C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.	
	Opto, Domine, et hunc natalem et plurimos alios quam felicissimos agas aeternaque laude florentem virtutis tuae gloriam, quam incolumis et fortis aliis super alia 5 operibus augebis.	gloriam incolumis - - augeas
	XC. TRAIANUS PLINIO S.	
	<i>Agnosco vota tua, mi Secunde carissime, quibus precaris, ut plurimos et felicissimos natales florente statu rei publicae nostrae agam.</i>	
10	XCI. C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.	
	Sinopenfes, Domine, aqua deficiuntur; quae videtur et bona et copiosa ab sexto decimo miliario posse perducī. Est statim tamen ab capite paulo amplius mille <i>passibus</i> locus suspectus et mollis, quem ego interim explorari 15 modico impendio iussi, an recipere et sustinere opus possit. Pecunia curantibus nobis contracta non deerit, si tu, Domine, hoc genus operis et salubritati et amoenitati valde fitientis coloniae indulgeris.	tamen statim
	XCII. TRAIANUS PLINIO S.	
20	<i>Ut coepisti, Secunde carissime, explora diligenter, an locus ille, quem suspectum habes, sustinere opus aqueductus possit. Neque dubitandum puto, quin aqua perducenda sit in coloniam Sinopensē, si modo et viribus suis assequi potest, cum plurimum ea res et salubritati</i> 25 <i>et voluptati eius collatura sit.</i>	Neque enim d. suis ipsa id a.
	XCIII. C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.	
	Amisenorum civitas libera et foederata beneficio indulgentiae tuae legibus suis utitur: in hac datum mihi libellum ad eranos pertinentem his litteris subieci, ut tu,	et libera mihi publice libellum
	LXXXIX. 4. <i>quam incolumis - - augebis</i>] BTCRAS. <i>quam incolumis - augeas</i> L. <i>et incolumis - - augeas</i> F. <i>incolumis - - augeas</i>] Schaef. XCI. 13. <i>statim tamen</i>] BTC. <i>tamen statim</i> RASFL. Ib. <i>mille passibus</i>] R. Seqq. <i>mille passuum</i> C. om. <i>passibus</i> BT. 14. <i>suspectus</i>] R. Seqq. <i>susceptus</i> BTC. Ib. <i>explorari</i>] Schaef. <i>explorare</i> BTCRASFL. XCII. 21. <i>suspectum</i>] R. Seqq. <i>susceptum</i> BTC. 22. <i>Neque</i>] BTC. <i>Neque enim</i> R. Seqq. 24. <i>suis</i>] BT. <i>suis ipsa id</i> R. Seqq. (<i>si modo id viribus suis assequi</i> C.) CXIII. 27. <i>libera</i>] BTC. <i>et liberata</i> RAS. <i>et libera</i> FL. 28. <i>mihi</i>] BTC. <i>mihi publice</i> RASFL. 29. <i>heranos</i> T. (non B.)	
	6	

Domine, dispiceres, quid et quatenus aut permittendum aut prohibendum putares.

XCIV. TRAIANUS PLINIO S.

Amisenos, quorum libellam epistolae tuae iunxeras, si legibus istorum, quibus de officio foederis utuntur, concessum est eranum habere, possumus, quo minus habeant, non impedire, eo facilius, si tali collatione non ad turbas et ad illicitos coetus, sed ad sustinendam tenuiorum inopiam utuntur. In ceteris civitatibus, quae nostro iure obstrictae sunt, res huiusmodi prohibenda est.

XC. C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.

Suetonium Tranquillum, probissimum, honestissimum, eruditissimum virum, et mores eius secutus et studia iampridem, Domine, in contubernium assumpsi tantoque magis diligere coepi, quanto hunc propius inspexi. Huic ius trium liberorum necessarium faciunt duae causae: nam et iudicia amicorum promeretur et parum felix matrimonium expertus est: impetrandumque a bonitate tua per nos habet, quod illi fortunae malignitas denegavit. Scio, Domine, quantum beneficium petam. Sed peto a te, cuius in omnibus desideriis meis indulgentiam experior Potes autem colligere, quanto opere cupiam, quod non rogarem absens, si mediocriter cuperem.

XCVI. TRAIANUS PLINIO S.

Quam parce haec beneficia tribuam, utique, mi Secunde carissime, haeret tibi, cum etiam in senatu affirmare soleam non excessisse me numerum, quem apud amplissimum ordinem suffecturum mihi professus sum: tuo tamen desiderio subscripsi et dedisse me ius trium liberorum Suetonio Tranquillo ea condicione, qua assuevi, referri in commentarios meos iussi.

XCIV. 5. An istorum? Or. 6. eranum] BRASL. eia num T. eranos CF. Ib. quo] CFL. q cum lin. B. qui TRAS. 7. habeas C. 8. et ad ill.] BT. nec ad ill. C. et ill. R. Seqq. Ib. sed ad] B. (ex nostra collat. etiam T.) CSF. om. sed RAL. XCV. 20. sed peto] BTCL. quod peto RASF. 21. indulgentiam] BTC. plenissimam indulgentiam RASFL. 22. autem] R. Seqq. enim BTC. Ib. quanto opere] BTAL. quantopere CRFS. XCVI. 28. professus sum] e suppl. C. Seqq. professus B. professum T. 29. et dedisse] BTCRAL. et ut scias dedisse SF.

eranos

et illicitos
[sed]

plenissimam
indulgentiam
quantopere

et [ut scias]
dedisse

[XCVII. C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.]

Sollemne est mihi, Domine, omnia, de quibus dubito, ad te referre. Quis enim potest melius vel cunctationem meam; regere vel ignorantiam excutere? Cognitionibus
 5 de Christianis interfui numquam: ideo nescio, quid et quatenus aut puniri soleat aut quaeri. Nec mediocriter haesitavi, sitne aliquod discrimen aetatum, an quamlibet teneri nihil a robustioribus differant? detur poenitentiae venia, an ei, qui omnino Christianus fuit, desisse non
 10 profit? nomen ipsum, etiam si flagitiis careat, an flagitia cohaerentia nomini puniantur? Interim in iis, qui ad me tamquam Christiani deferebantur, hunc sum secutus modum. Interrogavi ipsos, an essent Christiani? Confitentes iterum ac tertio interrogavi, supplicium minatus: perseverantes
 15 duci iussi. Neque enim dubitabam, quaecumque esset, quod faterentur, pertinaciam certe et inflexibilem obstinationem debere puniri. Fuerunt alii similis amentiae: quos, quia cives Romani erant, annotavi in urbem remittendos. Mox ipso tractatu, ut fieri solet, diffundente se
 20 crimine plures species inciderunt. Propositus est libellus sine auctore multorum nomina continens, qui negarent esse se Christianos aut fuisse. Cum praeunte me deos appellarent et imagini tuae, quam propter hoc iusseram cum simulacris numinum afferri, ture ac vino supplica-
 25 rent, praeterea male dicerent Christo, quorum nihil posse cogi dicuntur, qui sunt re vera Christiani, dimittendos esse putavi. Alii ab indice nominati esse se Christianos dixerunt et mox negaverunt: fuisse quidem, sed desisse, quidam ante triennium, quidam ante plures annos, non
 30 nemo etiam ante viginti quoque. Omnes et imaginem

instruere

deturne

pervicaciam

se esse
fuisse, cumcogi posse
Christiani. Ergo
dimittendos pu-
tavi.

XCVII. 3. *deferre* C. (non BT.) 4. *excudere*] B. *extruere* T. *exuere* C. *instruere* RASFL. 8. *detur*] BTCL. *deturne* RASF. 10. *etiam* si] R. Seqq. fortasse ex supplemento. om. *etiam* BTC. 11. *cohaerentia*] BCFL. *cohaerenti* TRAS. Ib. *Interim in iis*] SFL. *Interim his* BTC. *Interim iis* RA. 16. *pertinaciam*] BTCL. *pervicaciam* RASF. 19. *tractatu*] BTRASL. *tractu* CF. 21. *negarent*] Casaub. *negant* BTCRASFL. 22. *esse se*] BT. *se esse* C. Seqq. 26. *posse cogi*] BTC. *cogi posse* R. Seqq. 27. *Christiani, dimittendos*] BTRAS. *Christiani. Ergo dimittendos* CFL. Totum locum distinxit cum Beroaldo, Ernestio et Schaefero. Ib. *esse putavi*] BTC. om. *esse* R. Seqq. 28. *negant* C. (non BT.)

rursusque
coëundi ad

Sed nihil
et immodicam,
ideoque

Neque enim

passimque ve-
nire victimas,
quarum

si fiat

tuam deorumque simulacra venerati sunt: ii et Christo male dixerunt. Affirmabant autem hanc fuisse summam vel culpae suae vel erroris, quod essent soliti stato die ante lucem convenire carmenque Christo quasi deo dicere
5 secum invicem, seque sacramento non in scelus aliquod obstringere, sed ne furta, ne latrocinia, ne adulteria committerent, ne fidem fallerent, ne depositum appellati abnegarent: quibus peractis morem sibi discedendi fuisse, rursusque ad capiendum cibum, promiscuum tamen et
10 innoxium: quod ipsum facere desisse post edictum meum, quo secundum mandata tua hetaerias esse vetueram. Quo magis necessarium credidi ex duabus ancillis, quae ministrae dicebantur, quid esset veri et per tormenta quaerere. Nihil aliud inveni quam superstitionem pravam, immodi-
15 cam. Ideo dilata cognitione ad consulendum te decurri. Visa est enim mihi res digna consultatione, maxime propter periclitantium numerum. Multi enim omnis aetatis, omnis ordinis, utriusque sexus etiam, vocantur in periculum et vocabuntur. Neque civitates tantum, sed
20 vicos etiam atque agros superstitionis istius contagio pervagata est: quae videtur fisti et corrigi posse. Certe satis constat prope iam desolata templa coepisse celebrari et sacra sollemnia diu intermissa repeti, pastumque venire victimarum, cuius adhuc rarissimus emptor inveniebatur.
25 Ex quo facile est opinari, quae turba hominum emendari possit, si sit poenitentiae locus.

XCVIII. TRAIANUS PLINIO S.

Actum, quem debuisti, mi Secunde, in excutiendis causis eorum, qui Christiani ad te delati fuerant, secutus
30. *es. Neque enim in universum aliquid, quod quasi certam formam habeat, constitui potest. Conquirendi non sunt: si deferantur et arguantur, puniendi sunt: ita*

1. hi et C. 9. rursusque] BTC. rursusque coëundi RASFL. 11. hetaerias] R. Seqq. et caeras BTC. 14. Nihil] BTCL. Sed nihil RASF. 15. immodicam] BTCL. et immodicam RASF. Ib. Ideo] BTCL. Ideoque RASF. Ib. decurri] BTL. decurri CRASF. 19. Neque] BTCL. Neque enim RASF. 24. pastumque venire victimarum, cuius] BT. (sed T.: passimque) C. passimque venire victimas, quarum RASFL. 26. si fiat] BTCRAS. si fiat FL. XCVIII. 32. deferantur] C. Seqq. deferantur BT.

tamen, ut, qui negaverit se Christianum esse idque re ipsa manifestum fecerit, id est, supplicando diis nostris, quamvis suspectus in praeteritum veniam ex poenitentia impetret. Sine auctore vero propositi libelli in nullo crimine locum habere debent. Nam et pessimi exempli nec nostri seculi est.

XCIX. C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.

Amastrianorum civitas, Domine, et elegans et ornata habet inter praecipua opera pulcherrimam eandemque
10 longissimam plateam; cuius a latere per spatium omne porrigitur nomine quidem flumen, re vera cloaca foedissima ac sicut turpis immundissimo aspectu, ita pestilens odore teterrimo. Quibus ex causis non minus salubritatis quam decoris interest eam contegi: quod fiet, si permi-
15 seris curantibus nobis ne desit quoque pecunia operi tam magno quam necessario.

C. TRAIANUS PLINIO S.

Rationis est, mi Secunde carissime, contegi aquam istam, quae per civitatem Amastrianorum fluit, si in-
20 tecta salubritati obest. Pecunia ne huic operi desit, curaturum te secundum diligentiam tuam oertum habeo.

CI. C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.

Vota, Domine, priorum annorum nuncupata alacres laetique perfolvimus; novaque rursus certante commili-
25 tonum et provincialium pietate suscepimus: precati deos, ut te remque publicam florentem et incolumem ea benignitate servarent, quam super magnas plurimasque virtutes praecipua sanctitate, obsequio, [deorum] honore meruisti.

in praeteritum
fuerit
Abest
in.

re vero
quae sicut turpis
et immundissima
pestilens est

curante

sanctitate con-
sequi, deorum

3. in praeteritum] BTC. in praeteritum fuerit RASFL. 4. in nullo] de Hearnii et Gierigii sententia. om. in Edd. XCIX. 11. re vera] B. re vero T. Seqq. 6. ac sicut turpis immundissimo aspectu] Or. ac situ turpis immundissimo a. BTC. quas sicut turpis et immundissima a. RASFL. 1b. pestilens] BTC. pestilens est RASFL. 14. ea T. (non B.) C. 20. intacta] BTRAL. detecta CSF. CI. 24. certante] Cellarius. curante Edd. 28. obsequio] B. obsequi T. consequi C. Seqq. Delendum fortasse v. deorum. Or.

40	
consensu, in futuramque	<p>CII. <i>TRAIANUS PLINIO S.</i></p> <p><i>Solvisse vota diis immortalibus te praeunte pro mea incolumitate commilitones cum provincialibus laetissimo consensu et in futurum nuncupasse libenter, mi Secunde 5 carissime, cognovi litteris tuis.</i></p> <p>CIII. C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.</p> <p>Diem, in quem tutela generis humani felicissima successione translata est, debita religione celebravimus, commendantes diis imperii fui auctoribus et vota publica et 10 gaudia.</p> <p>CIV. <i>TRAIANUS PLINIO S.</i></p> <p><i>Diem imperii mei debita laetitia et religione a commilitonibus et provincialibus, praeunte te, celebratum libenter cognovi litteris tuis.</i></p>
lib., mi Secunde carissime	15
excepto uno	<p>CV. C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.</p> <p>Valerius, Domine, Paulinus excepto Paulino ius Latinorum suorum mihi reliquit: ex quibus rogo tribus interim ius Quiritium des. Vereor enim, ne sit immodicum pro omnibus pariter invocare indulgentiam tuam; qua debeo 20 tanto modestius uti, quanto plenior em experior. Sunt autem, pro quibus peto, C. Valerius Aestraeus, C. Valerius Dionysius, C. Valerius Axer.</p>
Aestlaeus Aper.	
ut scias dedisse	<p>CVI. <i>TRAIANUS PLINIO S.</i></p> <p><i>Cum honestissime iis, qui apud fidem tuam a Valerio Paulino depositi sunt, consultum velis mature per me, iis interim, quibus nunc petisti, dedisse me ius Quiritium referri in commentarios meos iussi, idem facturum in ceteris, pro quibus petieris.</i></p>
	<p>CII. 3. et commilitones C. (non BT.) 4. consensu in futuramque C. (non BTRA.) CIII. 7. in quem] BR. Seqq. quae in TC. quo in te tutela Gronovii susp. CIV. 12. a commilit.] CF. commilit. BTRASL. 1b. libenter] BTC. libenter, mi Secunde carissime RASFL. CV. 16. excepto Paulino] BTC. excepto uno R. Seqq. 17. Latinorum] omnes praeter C., qui: libertorum. 18. Quiritium] RASFL. Quiritium BTC. (bis.) 20. plenior me experior. T. (non B.) 21. Aestraeus] BTC. Aestlaeus R. Seqq. Fort. Aestraeus. Or. 22. Axer] BTC. Aper R. Seqq. CVI. 25. mature] BCF. matura TRASL. 26. dedisse] BTL. ut scias dedisse CRASF.</p>

CVII. C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.

Rogatus, Domine, a P. Accio Aquila, centurione cohortis sextae equestris, ut mitterem tibi libellam, per quem indulgentiam pro statu filiae suae implorat, durum putavi negare, cum scirem, quantam soleres militum precibus patientiam humanitatemque praestare.

CVIII. TRAIANUS PLINIO S.

Libellum P. Accii Aquilae, centurionis cohortis sextae equestris, quem mihi misisti, legi: cuius precibus motus
 10 *dedi filiae eius civitatem Romanam. Libellum rescripti, quem illi redderes, misi tibi.*

CIX. C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.

Quid habere iuris velis et Bithynas et Ponticas civitates in exigendis pecuniis, quae illis vel ex locationibus
 15 vel ex venditionibus aliisve causis debeantur, rogo, Domine, rescribas. Ego inveni a plerisque proconsulibus concessam eis protopraxian eamque pro lege valuisse. Existimo tamen tua providentia constituendum aliquid et faciendum, per quod utilitatibus eorum in perpetuum
 20 consulatur. Nam quae sunt ab aliis instituta, sint licet sapienter indulta, brevia tamen et infirma sunt, nisi illis tua contingit auctoritas.

contingat.

CX. TRAIANUS PLINIO S.

Quo iure uti debeant Bithynae vel Ponticae civitates
 25 *in iis pecuniis, quae ex quaque causa rei publicae debentur, ex lege cuiusque animadvertendum est. Nam siue habent privilegium, quo ceteris creditoribus anteponantur, custodiendum est: siue non habent, in iniuriam privatorum id dari a me non oportebit.*

CVII. 5. *quantum* TC. (non BR. Seqq.) CVIII. 8. om. cohortis T. (non BR. Seqq.) centurionis sextae cohortis: quem C. CIX. 14. ex locat. om. vel C. (non BT.) 22. contingit] BTL. contingat CRASF. CX. 24. iure uti] TC. Seqq. om. uti. B. 25. iis] RASFL. his BCT. 27. siue habent] BTRASL. si habent CF. 28. siue non habent] BTRASL. si vero non habent CF.

ab
et bule

CXI. C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.

Ecdicus, Domine, Amisenorum civitatis petebat apud
me a Iulio Pisone denariorum circiter XL. milia donata
ei publice ante XX. annos bule et ecclesia consentiente:
5 nitebaturque mandatis tuis, quibus eiusmodi donationes
vetantur. Piso contra plurima se in rem publicam con-
tulisse ac prope totas facultates erogasse dicebat. Adde-
bat etiam temporis spatium postulabatque, ne id, quod
pro multis et olim accepisset, cum everfione reliquae
10 dignitatis reddere cogeretur. Quibus ex causis integram
cognitionem differendam existimavi, ut te, Domine, con-
sulërem, quid sequendam putares.

CXII. TRAIANUS PLINIO S.

Sicut largitiones ex publico fieri mandata prohibent,
15 *ita, ne multorum securitas subruatur, factas ante ali-*
quantum temporis retractari atque in irritum vindicari
non oportet. Quidquid ergo ex hac causa actum ante
viginti annos erit, omitamus. Non minus enim homi-
nibus cuiusque loci quam pecuniae publicae consultum volo.

qui in bulen

CXIII. C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.

Lex Pompeia, Domine, qua Bithyni et Pontici utun-
tur, eos, qui buleutae a censoribus leguntur, dare
pecuniam non iubet: sed ii, quos indulgentia tua qui-
busdam civitatibus super legitimum numerum adicere
25 permittit, et singula milia denariorum et bina intulerunt.
Anicius deinde Maximus proconsul eos etiam, qui a cen-
soribus legerentur, dumtaxat in paucissimis civitatibus
aliud aliis iussit inferre. Superest ergo, ut ipse dispicias,
an in omnibus civitatibus certum aliquid omnes, qui
30 deinde buleutae leguntur, debeant pro introitu dare. Nam
quod in perpetuum mansurum est, a te constitui decet,
cuius factis dictisque debetur aeternitas.

CXI. 2. Ecdicus] FL. Medicus BTRAS. 3. milia] C. Seqq.
om. milia BT. 4. bule] C. boyali BT. et bule RASFL. 5. niteba-
turque] F. utebanturque BTRAS. utebaturque CL. 11. om. te B.
(non T. Seqq.) CXIII. 22. qui buleutae a cens.] Oz. qui in buleuta
a cens. B. qui in bulena a cens. T. qui in bulen a cens. C. Seqq.
23. ii] BCFL. iis TRAS. 24. quibusdam] CFL. a quibusdam BTRAS.
30. leguntur Schaeferi suspicio.

Honorarium decurionatus omnes, qui in quaque civitate Bithyniae decuriones fiunt, inferre debeant necne, in univsum a me non potest statui. Id ergo, quod
5 semper tutissimum est, sequendam cuiusque civitatis legem
puto: scilicet adversus eos, qui inviti fiunt decuriones,
id existimo acturos, ut † praefatio ceteris praeferatur.

CXV. C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.

Lege, Domine, Pompeia permissum Bithynicis civita-
 10 tibus adscribere sibi quos vellent cives, dum ne quis
 earum civitatum, quae sunt in Bithynia. Eadem lege
 sancitur, quibus de causis senatu a censoribus eiiciantur.
 Inde me quidam ex censoribus consulendum putaverunt,
 an eiicere deberent eum, qui esset alterius civitatis. Ego,
 15 quia lex sicut adscribi civem alienum vetabat, ita eiici e
 senatu ob hanc causam non iubebat; praeterea quod
 affirmabatur mihi in omni civitate plurimos esse buleutas
 ex aliis civitatibus futurumque, ut multi homines mul-
 taeque civitates concuterentur; eaque pars legis iampridem
 20 consensu quodam exolevisset: necessarium existimavi con-
 sulere te, quid servandum putares. Capita legis his
 litteris subieci.

CXVI. TRAIANUS PLINIO S.

Merito haesisti, Secunde carissime, quid a te rescribi
 25 *oporteret censoribus consulentibus, an in senatum aliarum*

existimo id
ut erogatio

dum civitatis non
sint alienae, sed
suarum quisque
civitatum
eiiciantur:
inter quas nihil
de cive alieno
cavetur. Inde

quia ab
aliquibus affir-
mabatur

ea parte legis,
quae iampridem

an legerent in

CXIV. 2. in quaque] R. Seqq. om. in BTC. 5. sequendam] BTCRAFL. sequendum S. 6. sed adversus Rittersh. 7. id existimo] BTCL. existimo id RASF. 1b. praefatio] BT. erogatio C. Seqq. Fort. ut praefatio ceteris proferatur. Or. CXV. 10. velint] Ernestii susp. 11. dum ne quis earum civitatum] B. dum neque merum civitatum T. duntaxat earum civitatum C. dum civitatis non sint alienae, sed suarum quisque matrum civitatum RAS. Item FL., sed om. v. matrum. 12. sancitur] T. Seqq. sancitur B. 1b. senatu] BTCL. e senatu RASF. 1b. a censoribus] BCRASF. censoribus TL. 17. praeterea quod affirmabatur mihi in] B. praeterea quibus aff. mihi in T. praeterea a quibusdam affirmabatur in C. praeterea quia ab aliquibus aff. mihi in RASFL. 19. eaque pars legis iampridem] B. ea pars legis iampridem T. ea parte legis, quae iampridem RASFL. (concuterentur, si revocaretur ea pars legis, quae iampridem C.) CXVI. 24. a te] C. Seqq. ad te BT. 1b. rescribi] BTRAS. respondi (sic) CF. responderi L. 25. censoribus] C. Seqq. temporibus BT. 1b. an in senatum - - - cives adscriberentur. Nam] B. an in senatum - - - cives. Nam T. an in senatu manere possent aliarum - - - cives. Nam C. an legerent in senatum - - - cives. Nam RASFL.

cives. Nam

civitatum, eiusdem tamen provinciae cives adscriberentur. Nam et legis auctoritas et longa consuetudo usurpata contra legem in diversum movere te potuit. Mihi hoc temperamentum eius placuit, ut ex praeterito nihil novaremus, sed manerent quicquid contra legem adsciti quorumcunque civitatum cives: in futurum autem lex Pompeia observaretur; cuius vim si retro quoque velimus custodire, multa necesse est perturbari.

CXVII. C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.

arbitror, [non
imprudenter]
concedendum
[iussi]
invitationes

- 10 Qui virilem togam sumunt vel nuptias faciunt vel ineunt magistratum vel opus publicum dedicant, solent totam bulen atque etiam e plebe non exiguum numerum vocare binosque denarios vel singulos dare: quod an celebrandum et quatenus putes, rogo scribas. Ipse enim
15 sicut arbitror praefertim ex sollemnibus causis concedendum ius invitationis, ita vereor, ne ii, qui mille homines, interdum etiam plures, vocant, modum excedere et in speciem dianomes incidere videantur.

CXVIII. TRAIANUS PLINIO S.

- 20 Merito vereris, ne in speciem dianomes incidat invitatio, quae et in numero modum excedit et quasi per corpora, non viritum singulos ex notitia, ad sollemnes sportulas contrahit. Sed ego ideo prudentiam tuam elegi, ut formandis istius provinciae moribus ipse moderareris
25 et ea constituas, quae ad perpetuam eius provinciae quietem essent profutura.

3. contra legem diversum C. (non BT.) 5. novaremus] R. Seqq. moveremus T. moveremus BC. CVII. 16. sicut arbitror pr. ex f. c. conc. ius invitationis] Schefferi coni. prob. Schaefero. sicut arbitror pr. ex f. c. conc. iussi invitationes BRA. Item T., sed: immutationes. sicut arbitror non imprudenter pr. ex f. c. conc. iussi invitationes CS. Item L., sed [] vv. non imprudenter. sicut arbitror non imprudenter pr. ex f. c. conc. iussi invitationi F. 18. dianomes] Casaub. Hearne. diamones BRAS. diamories TC. diamories FL. Ib. incipere T. (non B.) CXVIII. 20. dianomes] Ut supra. diamones BTRAS. diamories C. diamories FL. 21. immutatio T. (non B.) Ib. excedit] C. Seqq. excedat BT. (Sed mox hi quoque: contrahit.) 24. reformandis C. (non BT.) 25. constitueres Ern. susp.

Athletae, Domine, ea, quae pro iselastictis certaminibus constitutis, deberi sibi putant statim ex eo die, quo sunt coronati: nihil enim referre, quando sint patriam inveci, sed quando certamine vicerint, ex quo invehi possint. Ego contra scribo „iselastici nomine“: ita ut vehementer addubitem, an sit potius id tempus, quo εισηλασας, intuentum. Idem obsonia petunt pro eo agone, qui a te iselasticus factus est, quamvis vicerint ante, 10 quam fieret. Aiunt enim congruens esse, sicut non detur sibi pro iis certaminibus, quae esse iselastica, postquam vicerant, desierunt, ita pro iis dari, quae esse coeperunt. Hic quoque non mediocriter haereo, ne cuiusquam retro habeatur ratio; dandaque, quae tunc, cum vince- 15 rent, non debebantur. Rogo ergo, ut dubitationem meam regere, id est, beneficia tua interpretari ipse digneris.

CXX. TRAIANUS PLINIO S.

Iselasticum tunc primum mihi videtur incipere deberi, cum quis in civitatem suam ipse εισηλασας. Obsonia eorum 20 certaminum, quae iselastica esse placuit mihi, si ante + iselastica non fuerunt, retro non debentur. Nec proficere pro desiderio athletarum potest quid eorum, quae postea iselastica non lege constitui, quam, qui ierant, accipere desierunt: mutata enim conditione certaminum nihilominus, quae ante peregerat, non revocantur.

CXIX. 3. cohortaminibus T. (non B.) Ib. statum T. (non B.) 6. Ego contra scribo iselastici nomine] BTRAS. (sed divise: contra scribo.) Ego contra scribo iselasticorum nomine CFL. 7. ita ut veh.] B. itaque eorum veh. TRASFL. ita tamen ut veh. C. (Ego contra [scribo] iselastici nomine [itaque eorum] veh. Schaefer.) 8. εισηλασας] CFL. iselastan B. iselastiani T. iselastian RAS. 10. fierent T. (non B.) Ib. detur] BTC. datur RASFL. Fort. nunc detur. Or. 11. fisti B. Ib. iis] Or. his Edd. 12. quid esse T. (non B.) 12. iis] R. Seqq. his BTC. 14. dandaque, quae] BC. dandamque quod T. dandumque quod RASFL. 15. debebantur] BTCRAS. debebatur FL. CXX. 18. debere C. Ib. εισηλασας] CA. Seqq. iselastan BTR. 22. potest quid eorum, quae postea iselastica non lege constitui, quam, qui ierant, accipere desierunt] B. Item TRA. sed quod pro quid. potest tam eorum, quae postea iselastica lege constitui quam, cum vincerent, esse desierunt CS. Item FL., sed: quam quae, cum. Haec fere sententia latet in loco foede corrupto, scilicet si in Ep. praec. legatur nunc detur pro non detur: Obsonia eorum certaminum, quae iselastica esse placuit mihi, retro non debentur. Nec, si ante iselastica non fuerunt, proficere pro desiderio athletarum tam potest quid eorum, quae postea iselastici nomine lege constitui, quam, qui εισηλασας, accipere desierunt. Verba ipsa non praesto. 24. peregerat] B. peregerant TC. perceperant R. Seqq.

Ego [contra] scribo iselastici nomine [itaque eorum] vehementer

datur
his

dandumque quod
debeatur

[n]

potest, tam eorum, quae postea iselastica lege constitui, quam, cum vincerent, esse desierunt ante perceperant

CXXI. C. PLINIUS TRAIANO IMPERATORI.

Ufque in hoc tempus, Domine, neque cuiquam diplomata commodavi neque in rem ullam nisi tuam misi: quam perpetuam servationem meam quaedam necessitas
 5 rupit. Uxori enim meae audita morte avi volenti ad amitam suam excurrere usum eorum negare durum putavi, cum talis officii gratia in celeritate confisteret sciremque
 10 rationem itineris probaturum, cuius causa erat pietas. Haec tibi scripsi, quia mihi parum gratus fore videbar, si diffimularem inter alia beneficia hoc † uno quoque me debere indulgentiae tuae, quod fiducia eius † qua in-
 consulto te non dubitavi; quem si consuluissem, sic sero fecissem.

CXXII. TRAIANUS PLINIO S.

15 Merito habuisti, Secunde carissime, fiduciam animi mei, nec dubitandum fuisse, si expectasses, donec me consuleres, an iter uxoris tuae diplomatibus, quae officio tuo dedi, adiuvandum esset, cum apud amitam suam uxor tua deberet etiam celeritate gratiam adventus sui augere.

EPILOGUS.

Cum hic libellus ad finem paene perductus esset, ex bibliotheca urbis S. Galli nactus sum Aldinam priorem anni M. D. VIII., cuius defectus, quo minus de tota re constaret, adhuc impedimento erat. Qua collata nunc scio duos dumtaxat errores Rhenano sive potius operis quibus utebatur Argentoratensibus esse tribuendos, cetera Rhenani omnia conspirare cum Aldo. Sunt autem hi:
 pag. 1. v. 4. etiam Aldina prior habet: Precor ergo.

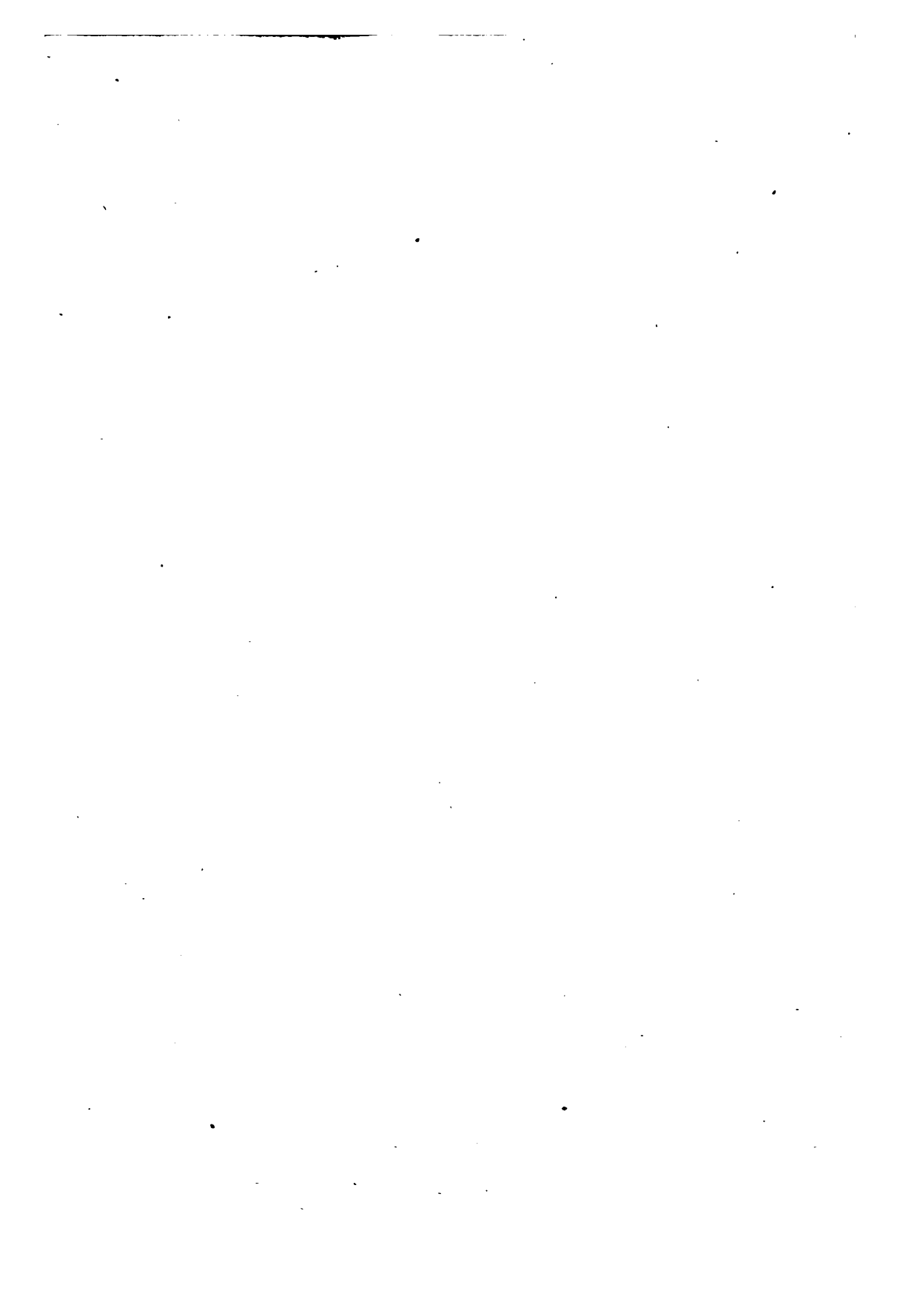
„ 7. „ 19. „ „ „ „ Quod ille amicissime.

CXXI. 4. observationem C. solus. 8. rationem] BTL. te rationem CRASF. 9. Haec tibi] BTC. Haec RASFL. Ib. gratus] BTC. gratus tibi RASFL. 10. hoc uno quoque] B. hoc uno quod T. hoc unum quoque C. hoc unum quod RASFL. Fort. hoc novum quoque. Or. 11. debere] BTCL. debere sciebam RASF. Ib. eius qua inconsulto te] BT. eius inconsulto te C. eius quasi consulto te RASFL. Fort. quamquam inconsulto te. Or. 12. non dubitavi] BT. praeripere non dubitavi C. non dubitavi facere RASFL. Ib. quae si F. Ib. sic sero] BTC. sero RASFL. Fort. scilicet sero. Or. CXXII. 16. nec dubitandum fuisse] BT. non dub. fuisse C. nec dub. fuisset RASFL. Ib. expectasses] BCRAF. expectasset TL. 18. esset, cum] C. esset: et cum B. esse: et cum T. esset, usum eorum intentioni non profuisse, cum RASFL.

te rationem
 Haec scripsi
 gratus tibi
 hoc unum, quod
 me debere
 sciebam
 quasi consulto te,
 non dubitavi
 facere - - consu-
 luissem, sero

fuisset

esset, usum
 eorum intentioni
 non profuisse,
 cum

100

